

**"Kreativ innovasiya: yazıçıların elektron
kitab və mədəni biznes sahəsindəki
təşəbbüslerinin dəstəklənməsi"**

Elektron kitab N 15 (43 - 2018)

Firuze Memmedli

"Sözlerim gönlümü almaya geliyor"

Türkçe

Firuzə Məmmədli

"Sözlərim könlümü almağa gəlir"

Poetik toplu

2018

<http://www.kitabxana.net>

Milli Virtual-Elektron Kitabxananın təqdimatında

**"Kreativ innovasiya: yazıçılارın elektron kitab və
mədəni biznes sahəsindəki təşəbbüs'lərinin
dəstəklənməsi"**

Elektron kitab N 43 (15 - 2018)

Bu elektron nəşr Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının 2018-ci ildə I maliyyə yardımı müsabiqəsinin qalibi olmuş, Şura tərəfindən bir hissəsi maliyyələşdirilən, "Yeni Yazarlar və Sənətçilər" İctimai Birliyinin (Qurumu) - <http://www.kitabxana.net> - Milli Virtual-Elektron Kitabxananın "Kreativ innovasiya: yazıçıların elektron kitab və mədəni biznes sahəsindəki təşəbbüs'lərinin dəstəklənməsi" kreativ-innovativ layihə çərçivəsində nəşrə hazırlanıb və yayımlanır.

**Kulturoloji layihənin bu hissəsini maliyyələşdirən
qurumlar:**

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası:

<http://cssn.gov.az/>

Yeni Yazarlar və Sənətçilər İctimai Birliyi (Qurumu) -
<http://www.vysq.kitabxana.net>

Feysbukda "Kreativ innovasiya: yazıçıların elektron kitab və mədəni biznes sahəsindəki təşəbbüslerinin dəstəklənməsi" kulturoloji-bədii layihəsi çərçivəsində rəsmi

səhifə: <https://www.facebook.com/kreativlayihe/>

"Kreativ innovasiya: yazıçıların elektron kitab və mədəni biznes sahəsindəki təşəbbüslerinin dəstəklənməsi" bölümündəki e-kitablar: http://kitabxana.net/?oper=e_kitabxana&cat=182

Firuze Memmedli

"Sözlerim gönlümü almaya geliyor"

Türkçe

Firuzə Məmmədli

"Sözlərim könlümü almağa gəlir"

Poetik toplu

Kitab YYSİB tərəfindən e-nəşrə hazırlanıb

YYSİB - Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri

**Virtual redaktoru və e-nəşrə hazırlayıcı: Aydin Xan
(Əbilov), yazar-kulturoloq**

Kreativ-innovativ layihə haqqında:

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının 2018-ci ilin 1-ci qrant müsabiqəsinə "Yeni Yazarlar və Sənətçilər" İctimai Birliyi tərəfindən təqdim olunan kreativ layihə: "Kreativ innovasiya: yazıçıların elektron kitab və mədəni biznes sahəsindəki təşəbbüslerinin dəstəklənməsi"...

Son illər elektron kitab, e-kitabxana, İnternetüstü e-nəşr və virtual satış kimi yeni kreativ-innovativ təşəbbüsler kreativ biznesin - mədəniyyət sahələrini əhatə edən yaradıcılıq sənayesi dünyanın hər yerində sürətlə inkişaf edərək incəsənətlə, bədii yaradıcılıqla məşğul olan şəxslərin maddi rifahını yüksəltməyə xidmət etsə də, Azərbaycan ədəbiyyatın müxtəlif istiqamətlərində istedadlarını ortaya qoyan yazıçılarımız, şairlərimiz, dramaturqlarımız, tərcüməçilərimiz, naşirlərimiz, kitab yayımçılarımız, tənqidçilərimiz və esseistlərimiz bu yeni gəlirli sahələrdən kənarda qalıblar. Kreativ innovasiya formasında milli yazıçılarımızın, naşirlərimizin elektron kitab və mədəni biznes sahəsindəki təşəbbüsleri dəstəkləyir. Layihə çərçivəsində elektron kitab istehsalını, yayımını, təbliğini, bu sahədə problemlərin araşdıraraq cəmiyyətin müzakirəsinə çıxarması nəzərdə tutulub.

Sözlerim Gönlümü Almaya Geliyor

"Şair olan dünyani alır götürür, sinesine çeker,
dünyanı derdin elinden koparır."

Firuze Memmedli

Şaire hanım daldan dala güzel terennümler sunmuş.
Ökurken kah bir şehirde kah bir ovada buluyor insan
kendini. Yürek evleklerindeki sevgi sözcükleri bir
değirmen suyu gibi ritmik ve gümrah. Duygularını
yüklediği kelimeler kervan kervan yol alıyor içimizde.
Bu sebepledır ki, insan okudukça okumak istiyor.

Çok misralarda şaire ile tanışıyor, konuşuyor gibi.
Çok sözcükleri bir kapı kilidi gibi. Aşınca içeri girip
dolaşıyorsun o kapının gerisindeki alemi. İşte bu
sebepledır ki, şairlerin kılıç gibi keskin kalemleri
parmuk gibi kelimelerle buluşunca böyle eserler
oluşuyor. Okuyana verdiği ilham şairenin
maharetindendir.

*“Şair olan dünyani alır götürür, sinesine çeker,
dünyanı derdin elinden koparı.”*

DİQQƏT!

Müəlliflik hüququ Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və əlaqədar beynəlxalq sənədlərə uyğun qorunur. Müəllifin razılığı olmadan kitabın bütöv halda, yaxud hər hansı bir hissəsinin nəşri, eləcə də elektron informasiya daşıyıcılarında, Internetdə yayımı yasaqdır. Bu qadağa kitabın elmi mənbə kimi istifadəsinə, araştırma və tədqiqatlar üçün ədəbiyyat kimi göstərilməsinə şamil olunmur.

Firuze Memmedli

"Sözlerim gönlümü almaya geliyor"

Türkçe

Firuzə Məmmədli

"Sözlərim könlümü almağa gəlir"

Poetik toplu

Bakı – YYŞİB - 2018

İstanbul - 2017

**Firuze Memmedli. “Sözlerim gönlümü almaya geliyor”.
Türkçe. Firuzə Məmmədli. “Sözlərim könlümü almağa
gəlir”. Poetik toplu. Türk dilində. İstanbul, 2017, 110 səh.**

Müasir Azərbaycan poeziyasının tanınmış nümayəndələrindən olan şair Firuzə Məmmədli ötən əsrin 60-ci illərində ədəbiyyata gəlmişdir. Bu günədək şairin 30-dan artıq kitabı nəşr olunmuşdur. Onun fəaliyyəti çoxşaxəlidir; 4 monoqrafiyasi, 120-dən çox elmi və pudlisistik məqaləsi çap edilmişdir. Firuzə Məmmədli həm də filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin dozentidir.

Şeirlərindən nümunələr ingilis, rus, özbək, türkmən, türk, gürcü, Ukrayna, fars, polyak və Koreya dillərinə tərcümə olunmuşdur. Özünün isə rus, özbək, tacik dillərindən bədii tərcümələri vardır. Bir çox türk şairlərinin şeirlərini Azərbaycan dilinə çevirmişdir. Şeirləri beynəlxalq poeziya festivallarında və şeir müsabiqələrində birinci mükafata layiq görülmüşdür. 2012-ci ildə «Tərəqqi» medalı, 2017-ci ildə «Qızıl kəlmə» mükafatı ilə təltif olunmuşdur.

Şairin 8 cildlik «Seçilmiş əsərləri» çapdan çıxmışdır.

Bu kitab tanınmış şairə-alim Firuzə Məmmədlinin müxtəlif illərdə qələmə aldığı seçilmiş şeirlərinin türk dilində - qardaş Türkiyədə, İstanbul şəhərində, çap olunub.

Firuze Memmedli

Sözlerim Gönlümü
Almaya Geliyor

İSTANBUL 2017

İÇİNDEKİLER

Şair Dertten Doğur.....Dr. Vagif Yususlu.....	6-9
<i>Kapı Kılıdı Gibi Sözcükler.....Dr.Solmaz Gürsoy.....</i>	10
<i>Dünyada.....</i>	11
<i>Bu Yerde.....</i>	12
<i>Kale.....</i>	13
<i>Kale Harayı dizisinden.....</i>	14.
<i>Azatlık Yollarında.....</i>	15
<i>Bu Gün Daşkent.....</i>	16
<i>Laçın.....</i>	17
<i>Lal Kayalar, Sal Taşlar.....</i>	18
<i>Haçmaz.....</i>	19
<i>Adem Önünde.....</i>	20
<i>Kendimi Tanıdım.....</i>	21
<i>Dünyanın.....</i>	22
<i>0 Ocak Günü.....</i>	23
<i>Siyah Şenbe.....</i>	24
<i>Kafkazya Tabloları.....</i>	25
<i>Kabardey Balkar.....</i>	26
<i>Tabloları.....</i>	27
<i>Köyümüz dizisinden.....</i>	28
<i>Pınarım Benim.....</i>	29
<i>Sabrele.....</i>	30
<i>Şuşa Harayılt Öcüm.....</i>	31
<i>Ben Yaşayan Yer.....</i>	32
<i>Haray.....</i>	33
<i>Yeniden.....</i>	34
<i>Bu Türbe.....</i>	35
<i>Şehitlikler.....</i>	36
<i>Nerdese.....</i>	37
<i>Şehit Hayatı.....</i>	38

<i>Menekşe</i>	39
<i>Pirbehye Dağı</i>	40
<i>Çağın</i>	41
<i>1990</i>	42
<i>2012</i>	43
<i>Bu Güzel</i>	44
<i>Erkekleri</i>	45
<i>Gökdelenler İçin</i>	46
<i>Babalar</i>	47
<i>Şuşanın</i>	48
<i>Çökmüş</i>	49
<i>Kobustan</i>	50
<i>İnsan</i>	51
<i>Her Teref El Yetendi</i>	52
<i>Kobustan Havaları</i>	53
<i>Köyümüz</i>	54
<i>Sana Doğru</i>	55
<i>Ayrılk</i>	56
<i>Gel Hayatma</i>	57
<i>Söze Övgü</i>	58
<i>Doğum Günü</i>	59
<i>Sevgim</i>	60
<i>Çiçek Bitiren Yollar</i>	61
<i>FashBahar</i>	62
<i>Nostalji</i>	63
<i>Gördüm</i>	64
<i>Köy Geceleri</i>	65
<i>Yetkinlik Yaşı</i>	66
<i>Mübarez</i>	67
<i>Bilmirem</i>	68
<i>Görüş</i>	69
<i>Holtada Baltık TadıVar</i>	70
<i>Yağmur ve Umut</i>	68
<i>Ne</i>	69

<i>Güzeldir.....</i>	70
<i>Fikirlerim.....</i>	71
<i>Nerdesin.....</i>	72
<i>İnşallah.....</i>	73
<i>Nedendi.....</i>	74
<i>Beyaz.....</i>	75
<i>Ne Zaman Gelersen?.....</i>	76
<i>Bin.....</i>	77
<i>Ben De.....</i>	78
<i>Hasretin.....</i>	79
<i>Sen Bu Oyunda.....</i>	80
<i>A Kızlar.....</i>	81
<i>Güle,Güle.....</i>	82
<i>Qış Gününde.....</i>	83
<i>Şiirlerim.....</i>	84
<i>Senden Sonra Yaz Gelir.....</i>	85
<i>Yarımçık.....</i>	86
<i>Şiir.....</i>	87
<i>Gecenin.....</i>	88
<i>Sabah.....</i>	89
<i>Aşlı.....</i>	90
<i>Bahar Ritimleri.....</i>	91
<i>Gelir.....</i>	92
<i>Uzakta.....</i>	93
<i>Bana.....</i>	94
<i>Fırladır Bizi</i>	95
<i>Sevgi.....</i>	96
<i>Sakit.....</i>	97
<i>Abır.....</i>	98
<i>Baht.....</i>	100
<i>Gedim.....</i>	101
<i>Eleyim.....</i>	102
<i>Dünya Büyüktür.....</i>	103
<i>Anne.....</i>	104
<i>Yorulmuşum.....</i>	105
<i>Buta Gelmişim.....</i>	106

Şair Dertten Doğar

Firuze Memmedli'ni okuyucularına ve edebiyatseverlere tanıtmak için çaba göstermeye gerek yok. Bu misyonu onun şiirleri zaten başarılı bir şekilde yerine getirir. Azerbaycan kadın şairler içinde ön sıradı durmasını başarıran Firuze hanım her yeni şiiri ile topluma yeni söz söylemesini bilmış ve bu

yetenegi ile seçilmişlerden olmuştur. İlk şairlerinden başlanan sözü ehya etmek, fikri, manamı sözün cevherine çevirmek gibi bir başarıya sahip olmak, yıllar geçince bunlara hem de tecrübe ilave etmek gilç ve sabır isteyen, çalışma zorunlukları ile dolu dolu bir yaşam demektir. Göz önünde canlandırma bildiniz mi böyle bir kadın ömrünü? Azerbaycan şiirinin Firuze Memmedli ömrüdür bu. Zarif, narin ve sevgi dolu diziler. Tabii ki, bu yolda zorluklar var, neden, çünkü şiir bilgi ve yetenekten başka hem de arayış demektir. Arayışlar ise kolay bir şey değildir.

Şairlerin; Firuze Memmedli'nin de sürekli baş vurduğu geleneksel konular var şiirde. Ama ve lakin, Firuze hanımın özelliği geleneksel konuları çağdaş düşünce ve dille ifade ede bilmesidir. Demek ki, geleneksel konulara yaratıcı yaklaşım eskilerde tazelik yaranmasına, şu şekilde sevdirilmesine, mirasımızı yeni yetişen gençliğin hafızasına lirik bir yaklaşımla yazdırmasına sebebiyet veriyor ve onu sevdiriyor.

Firuze Memmedli'nin şiirlerinde yazarın kişisel, fert olarak duyguları, yıllar yılı aydın bir insanı düşündüren sorular, rahatsız eden problemler, zaman içinde dünyadaki gelişmeler, besérin tabi tutulduğu olumlu, olumsuz olaylar kendi yanmasını bulur. Lakin, yazar hangi konuya baş vurursa onun lirik 'BEN'i hep ön planda olur. Dünnyada, tarihimizde, toplumda çıkan olaylar da, insanlar da, onların çeşitli huyları, yaşamları da yazarımızın gönlünden gelen söyle, deyime, şire dönüşür. Yazarımızın içindeki mevsimler; doğadaki mevsimler gibi, ilk bahar, yaz, sonbahar, kışla eşleşiyor, biri o birine eşlik ediyor.

Firuze Memmedli'nin sevgi şiirleri ise bambaşa bir dünnyadır. Yıllar öttür, yaşı artıyor ama, yazarımızın içindeki o duygular hiç sönmüyor, solmuyor, hep taze ve taravetli kalıyor. Çünkü duru, kutsal ve değer biçilmez duygulardır onlar.

Kitapta yer alan 'Sevgi' şiirini örnek olarak göstermek istiyorum. Zamanında Firuze Memmedli'nin şiirleri ile ilgili bir yazımıda bu şiiri son 50 yılın Azerbaycan edebiyatındaki en güçlü şiiri olarak nitelendirdiğimi. Hala aynı fikirdeyim ve sözümde duruyorum.

Gel ömrüme, güzel sevgi,

Gel ki, yanıp küllün olam.
Gözelliyin bana gelsin,
Gel, güzel sevgilin olam.

Yolunda can kıymadılar,
Seni ben tek duymadılar,
Yolkesenler koymadılar,
Gülşeninde gülün olam.

Sevgi duyguları, yaşamış acı ve tatlılıklar bu şiirlerin cōvheridir. Sevgi şairlerine has ayrılık, hasret, umut... bu dizelerde yansımı bulur, göz yaşları dökülyor, kendinde güç bularak ayakta kliması, hayatı devam etmesini, geleceğe boyanmasını biliyor. Bir insan gibi... O nefesi dayur, o mücadileni ve azapları görüyor olurmuşuz gibi okuyoruz o şiirleri. Tatlı dilli bir hemşobet gibi muhabbet ediyoruz; üzüllerék ve sevinerek tepki veriyoruz. Yavan, kuru sözler, deyimler ve diziler değil bunlar; İnsan, doğanın bir parçası olan varlığın gönüldünden kopan, kalbinin en bakır köşesinden gelen, şirsel manalarla yüklenmiş sözler ve deyimlerle dolu, dolu dizelerdir. O 'Sevgi' şiirinin devamı gibi 'Sevgim' şiiri de var ve bu şiir bir daha isbatlıyor ki, sevgi yaşamın en tatlı ve güzel anılarıdır. Sevgisiz yaşam; ölüm, sevgiyle ömür etmek yaşamaktır. Ve sevgi hem de bir kişinin aşıklı ile yanıp tutuşmak değil; 'Öpürem bu gün için canımı sağ eleyen Bu toprağı, bu taşı, suyu, semanı, sevgim'. Firuze Memmedli şiirinin mayası, sevgisi, yansısıdır bu dizeler. Kendi toprağına, dünya coğrafyasının yeserip boy verdiği kısmına; Vatana anne deyen bir kişinin o topraga olan sevgisidir.

Firuze Memmedli çağdaş şairdir. Çağdaş poeziya kişinini kendisinden de çağdaşlık ister. Eski düşünce çağdaş yaşama ve faaliyete en büyük engeldir. Lakin, bir önemli nüans var ki, çağdaş faaliyet, şiir, yaratıcılık geleneklerden yüz döndürmekle değil de, onlara sırtlanarak yenilikçi, novatorluğunu kabul eder. Yani tarihimizi bil, benimse, senin olanı azizle ve onu çağdaş faaliyetinle zenginleştir. Çağdaş şiirde önemli nokta sözün yeni mana vurgusunu bulmak, şirsel ifade imkanlarını aşikar etmek ve bunları dizilere aktarmaktır. Firuze hanımın

alam dildir. Odur ki, kendi şiir dili ve ifade tarzi da kolay ve revan, akıcıdır. Lakin bunlar azdır, Firuze hanım hem de ressamdır sanki, sözle tabyo çizmesini, yaptığı dizelerde duyguların levhasını yaratıyor. Ses, reng, yaşantı gammaları görünmeyen duyu titremeleri ile ifade edilir ve ruh halini oluşturur.

Güneş de vurulup ana yurduma,
Burda geceleyir, burda kışlayır.
Omuza dikilen yıldızlı sema,
Bu oddan yoğrulmuş yurdum hoşlayır.

Ve ya

Kılınclaşma meydanımış bu duvar üstü,
İndi orda buyuzlaşır oynak keçiler.
Bir ordunun o kulleye yetmezmiş sesi,s
Burda şimdî sofra açmış yolcu kılıçeler.

O ezemet dici üste düşüp, amandır,
O vukarın kollarından tutun, kaldırın.
O, bir ilin tarihini yutan azmandır,
O tarihin yollarını ıskalandırın!..

Firuze Memmedli'nin şiirleri bir daha ispatlıyor ki, sözün asıl manasında şair olanlar heç zaman ilkinlikten gelen doğallığı, samimiyeti, bilge ve novatorluktan kaynaklanan aramaları kayıp edemez.

'Dertten doğar şair. Her derdin gelişî bir şairin doğusudur. Şair derdi eleştirir, alır götürür, sinesine çekir, dünyani derdin elinden alır'. Şairin misyonu, Firuze hanımın kendi sözleri ile daha çok eşleşir, açığa çıkıyor.

Prof. Dr. Vagif Yusifli

Kapı Kiliti Gibi Sözcükler

Şaire hanım çiçeklenmiş budaklıdan budağa güzel terennümler sunmuş. Okurken kah bir şehirde kah bir ovada buluyor insan kendiini. Yürek evleklerindeki sevgi sözcükleri bir değirmen suyu gibi ritmik ve gürmrah. Duygularını yüklediği kelimeler kervan kervan yol alıyor içimizde. Sevgi ve duygularını bir tezgahta dökür gibi usta ve mahir. Bu sebepledir ki, insan okudukça okumak istiyor. Çok mîralarda şaire ile tanışıyor konuşuyor gibi. Çok sözcükleri bir kapı kilidi gibi. Açınca içeri girip dolasıyorsun o kapının gerisindeki alemi. İşte bu sebepledir ki şairlerin kılıç gibi keskin kalemleri pamuk gibi kelimelerle buluşsunca böyle eserler oluşuyor. Okuyana verdiği ilham şairenin maharetindendir. Yıllar içerisinde duygusal cesmesinin imbiklerinden süzülüp yüreğimizi rahatlatması, şenletmesi veya aynı duygularla hemhal etmesi alkışlanacak raddede. Şaire, yazdıklarıyla, İnsanın yalnızlığında insana yakın bir dost gibi yaslanan mîraların kurduğu duygusal binasına misafir ediyor adeta... Bi vesile duygusal yüklü kaleminin ilhamı çok olsun.
TEBRIK EDIYORUZ.

Dr.Gürsoy SOLMAZ

Firuze Memmedli

“Sözlerim gönlümü almaya geliyor”

Dünyada

Getir, acıların elini öplüm,
Bir o terk etmemiş beni dünyada.
Benden yüz döndürsen; yarınlarımı,
Kucar, bekletir o, fani dünyada.

Ne olmuş; bir beni bele tez görüp,
Ahtıma vademe, ele düz gürüp.
Rahat ol, geçmez o benden yüz gürüp¹,
Benli acıların camı dünyada.

Bazen yüzü dünmüş dosttu bu acı,
Bazen can dostuma yaman bu acı.
İlahi, bir ömre besti bu acı,
Yalnız ben duyuram onu dünyada.

Soysun elbiselerin, telessin ada,
Doğular geceyi hala gün adda.
Misir, Efsanistan, Felestin adda
Akar acıların kanı dünyada.

Karabağ acısı uyuyor hala,
Mızanlar sır dolu kuyudur hala.
Acı kametidir, boyudur hala,
Acısız bir şair hanı dünyada?!
2012

¹ Şımarmak

Ba Verde

Burda seadetin göksü kabarık,
Burda genişlikten büyülük iste.
Seni insanlığın sihiri götürür,
İyilik yeşerer yolların üsté.

Akar nice köyden, nice şehirden,
Ululuk, müdriklik dolar kalbine.
Ele ucalarsın, derinleşersin,
Bu dağlar, pınarlar kovuşar sene.

Özüne o kadar yakın olarsın,
Ömrüne o kadar doğma olarsın,
Bir sıcak, ışıklı akın olursun,
Yönü iyiliye; yakın olarsın.

Kötüler, zalimler burdan uzaktır,
Burda iyilikten sakinlik iste.
Ne minnet koyacak, ne umacaktır,
Ululuk çıkacak yolların üsté.

1981

Azman Kale

"Kale Harayı" dizisinden

Otakların sükutuna örümcek konmuş,
Duvarların sükutundan ağda kalmış vakt.
Ötüb geçen hatırlalar hala uykulu,
Burda belki destan yatır; uyandıran yok.

Nice asrin omuzunu getirip yere,
Özülüne yigitler mi omuzun verip!
Nice asır ölüsecek başından hala:
Bu kalenin her taşında dözüm yeşerip.

Kapıların, mazgalların² ünvanı - belli,
Gideni yok, geleni yok, gözleyeni yok.
Bu taşlara soğuk kalar tısehenin³ eli,
Zaman geçir, bu kasidin izleyeni yok.

Kılınclaşma meydaniymış bu duvar üstü,
İndi orda buynuzlaşır oynak keşiler.
Bir ordunun o kulleye yetmezmiş sesi,
Burda şimdi sofra açmış yolcu küçeler.

O ezemet dizi üste düşüp, amandır,
O vukarın kollarından tutun, kaldırın.
O, bir ilin tarihini yutan azmandır,
O tarihin yollarını ışıklandırın!..

1981

² Gizli yollar

³ Taşyonan malzeme

Azatlık Yollarında

Dünyanın azatlık için koşan delikanlılarına

Ne yatmışan, bu toppağa baş koyup?!
Kalk, avcunun nasırını avuştur.
Bu duvara kim küçüçük taş koyup,
Azadlığın kalesine kavuşup.

Ağlamasın sesindeki inilti,
Ağlamasın üçündeki cesaret.
Bu dünyada milyon yıldı, bin yıldı
Azatlık var - kollarında asaret.

Azatlık var - yollarında kan, kada⁴.
Yiteni kim, batanı kim; bilinmir.
Azatlık var; mazennesi çok paha,
Alanı kim, satanı kim; bilinmir.

Zaman bile tamahlara dözemmez,
Siyril muti dünenden dözlümün.
Benim sabrım 'Yarın'lara dözemmez,
Benim sabrım didip, döker özünü.

Ne yatmışan, bu toppağa baş koyup?!
Kalk, avcunun nasırını avuştur.
Bu duvara kim küçüçük taş koyup,
Azadlığın kalasına kavuşup.

1982

⁴ Aci, ölüm

Vatan

Güneş de vurulup ana yurduma,
Burda geceleyer, burda kışlayar.
Omaza dikilen yıldızlı sema
Bu oddan yoğrulmuş yurdu hoşlayır.

Gürleyen pınarlar bir gümüşü nur,
Araz, Kür yankısı alevli nara.
Şimşek kahkahası, ırmak sesi, nur.
Odlu damarından pay düşüb nara.

Bak, kartal kanatlı şu zirvelere;
Kaşında bin yıllık baktı saklar,
Şimşek kılıncları nece bin kere
Vukarlı göküsünde sınayıb dağlar.

Dağı dağ eyleyen kayalar, taşlar
Bize siper olup, yada gözdağı.
Omuzlardan uçan düşmanı başlar,
Burdan diyirlenip üstten aşağı.

Bağrında tükenmez ateş kaynağı,
Adında can kimi şirin sözü var.
Bahar gelişinde; ana kucağı,
Kısa baxışında Güneş gözü var...

1970

Bu Gün Daşkent

Bu gün Daşkent zirvesinden doğulur,
Arzusunun semalarda gözü var.
Kahramandır her hatunu, oğulu,
Gök yüzünde imzası var, izi var.

Gök yüzüne çekir bizi binalar,
Göy yüzünden asılıptır isteyim.
Bebekleri gök yüzünde anneler,
Gök oğlu dek, gök kızı dek besleyir.

Asa bilsem ellerimi göyünden,
Ben bu yurdun ışığına dönerim.
Belki sana şöhretinden diyim ben,
İşik olmak deyil, benim hünerim.

Bu doğuluş benzemeyir bir kese,
Bu gelecek tutulacak alkışa.
O binaya bezek vurur bir güzel,
Bu binada ağa düşüp kalmışam.

Bu bezeyin, bu düzeyin görünümü,
Bir şehirli, bir resimli masal mı?
Bu gün Daşkent zirvesinden örfülüp,
Asıl Özbek gözeli dek doğulur.

Gözlerimde uchuşu var göklerin,
Ben bu yere gökten uçup gelmişim.
Gök yüzünde tutup beni evleri,
Yerden uçup, göye düşüp

Ləğvin

Şu dağ bu şehrin tapıntısı mı?!
Bu şehr şu dağın yapincısı mı?
Ordan bir çay akır, kapıcıdı mı?!
Şu dağ bu şehire yaman yakışır.

Sokakları elece seflenip gedir,
Mehleler uzanıp, teklenip gedir,
Şu dağ bir şehrini yüklenip gedir, -
Bu şehr şu dağa yaman yakışır.

Bu şehr umuttan, arzudan düşüp,
Kıvılçım; aşığın sazından düşüp,
Lokman tabietin yazından düşüp,
Bu yaz bu şehire yaman yakışır.

Evler kayalarla goşa diyorum,
Dolup derelere, taşar, diyorum.
Bu şehr şu dağı aşar, diyorum,
Bu daşkın şu dağa yaman yakışır.

Kılıcı, kalkam yok, bu yigitin,
Yoluna hoş yüzle çıkış, bu yigitin,
Duyguna, ruhuna yığ, bu yigitin
Hoş yüz bu şehire yaman yakışır.

Şu dağ bu şehrin tapıntısı mı?!
Bu şehr şu dağın yapincısı mı?!
Ordan ırmak akır, kapıcıdı mı?!
Bu şehr şu dağa yaman yakışır.

1985

Sal Kayalar, Sal Taşlar

Eski insan; tarihlere beletçi,
Beletciyi kayıp gidip bu yurtun.
Yol beletçi, yol kadimdir hala ki,
Kadimliye yüz tutanlar, buyursun.

Sıra, sıra sıralanıp duruşu,
Hafızası tarihimi gömüptür.
Hiç bilmirem o dağlara ne olmuş,
Asırların yurtaşına dönüptür.

Taş çağında taş olmadı insanı,
İnsanlaşma dünənimə gelirdi.
Taş çağının insanına inanıp,
İnsan oldum, isirdim öz elimi.

Öz elimin acıları dışimde,
İnsan idim dünənimə, doğrusu.
Düne kadar insan idim işimle,
Bu gün tarih, bu gün ünvan oğrusu.

Unut, neynek, gel toplanak, unutak,
Ben veterin bir dalına deymerem.
İnsanam ben, bu acıya, bu oda
İnkazında taş da olsa, göynerem.

Lal kayalar sal taşlara beşiktir,
Bu kayada bu taşlara yapıllam.
Ben duraram tarihimə keşikçi,
Ben olaram taş çağından tapılan.

1988

Haçmaz⁵

Güzelleşmiş sokakları, bağları,
Açılıptır bahtın eli Haçmaz'a.
Müsafirler göz üstünde tutulur,
Kışında da bahar gelir Haçmaz'a.

Kayıgı görüp, ömrü, günü gül açmış,
Sevgi ile duygulara yol açmış.
Sokakları, caddeleri kol açmış,
Güzelliyi bir numralı Haçmaz'a.

Kurucusu Allah seven kes oldu,
Kulağında kutsal, pak bir ses oldu,
Yaradanın Ol kelmesi bes oldu,

Güzel amaç, düz emelli Haçmaz'a.

Nerden gelse, zinetçiler hoş gelir,
Güzelliye minnetciler hoş gelir.
Hoş kademli sanatcılar hoş gelir,
Dabdebeli, tantanali Haçmaz'a.

2010

⁵ Azerbaycan'da il

Adem Önünde⁶

Ne tikanlı meftil, ne silah idi,
Bir kadın elinden düşdü ortaya.
Here öz kininde bir Allah idi,
O gün teslim oldu yazma orduya.

O gün teslim oldu zaman da, vakt da,
O gün dede, baba gereyim oldu.
Bir ağıpürçek yazma çetin ayakda
Babama söykenen küreyim oldu.

Sıkıldı ok gibi kinler, gazepler,
Hıddetler bir adım atıp dayandı.
Nefret hududunu aşan esepler
Yazma sınırına yetip dayandı.

... Zencir gemirirdi her kesde bir "ben",
Kılıç tek siyrlüp durdu anilar.
Here öç içinden alevle vulkan;
Boğuldu damardan çıkacak kanda.

Gazaptan aklı mı şaşıdı dünyanın?!
Gözlerden ışık mı, yaşı mı çekildi?!
Siradan yazmanı adlayıp yeni,
Gazap didiştirmek yanı çetindi?!

Minnet ayağında; Anne örpeyi,
Çetini o anı tapdamacı idi.
Yazmada; namusu, duzu, ekmeyi,
Yazmada anneni taptamak idi.

⁶ 1988 yılında Azerbaycan'ın ilçelerinde bay veren olay. Ermenilerin yaptıkları vahşilik sonucu sınırlarına bakım ola bilmeyen İl erkeklere orada bulunan ermenilere hücum etmeye kalkmış, ilin ağıpürçek kadınlarından biri yaşanan vahşeti yazmasının erkeklerin ayaklarına atmakla durdurmuştur (gelenek olarak erkek kadının ortaya attığı yazmasının basıp geçmez).

Yendimi Taşdım

Yine kimdir hayalimde at çapan,
Gümanımı dehmerleyen kimdi, kim?
Ümidime od kalayan, od çatan,
İmkanımı çeperleyen kimdi, kim?

Ele sabırm kem üyüder, dert eler,
Ele beni halburlaya tamahlar.
Hey açılar gözümüzdeki perdeler,
Dünenimi hey kamçılar sabahlar.

Hafızamın tanrı üzü sert imiş,
Gözgöresi yağlaşır dost, tanış.
Geçip giden sevincler de dert imiş,
Hasatlanır geçmişimin bostanı.

Kollarımın ağırlığı - çiynimde,
Nasurlanır ellerimin döztümü.
Yanlış imiş akidem de, dinim de,
Yaranışdan sehv bulmuşum özümü.

Ben; benimle öz aramda bir kapı,
Güvenmirem, baht elile çalınam.
Her ağızdan, her yürekten sır kapı,
Her yankıya kanat açan deyilem.

1989

Dünyaomin

Bize kadar ağlamırdı, gülürdü,
Umut üste, güven üste dururdu.
Aras Kür'den, Kür Aras'tan görürdü,
Günahları ağlıyordu dünyanın.

Bir ağızdan yumulmağı var idi,
Bulandısa, durulmağı var idi.
Bir sıradan kırılmağı var idi,
Silahları ağlıyordu dünyanın.

O kesler ki, idrakından soyuldu,
Asırların özüliné konuldu.
Nesimi'si, Füzuli'si "oyundu", -
Tanrıları ağlıyordu dünyanın.

Yanırdılar, sönürdüler odunda,
Yorturdular, çapıldalar atında.
Ağlamırdı şugün, bugün adında,
Yarınları ağlıyordu dünyanın.

Bize yetti; melekleri ağladı,
Gizli, aşkar dilekleri ağladı,
Taleinde belekleri ağladı, -
Çıraklıları ağlıyordu dünyanın.

Yol üstünde nesilleri yıkıldı,
İnamları; kesrleri yıkıldı.
Yalm elli askerleri yıkıldı,⁷
Bayrakları ağlıyordu dünyanın.

1990

⁷ 1990 yılında 20 Ocak katliamında Bakır'ın savunmağa kalkan silahsız delikanlıları kat ediyor

20 Ocak Günü

Hara koşum dert elinden,
Gam elinden hara gedim?!
Haksızların, kansızların
Amelinden hara gedim?!

Yerin, Güyun emeli kan,
Varın, yokun tameli kan.
Güzelliyyin camalı kan,
Kan elinden hara gedim?!

Geyip gittim dar günlümü,
Söylüp gittim var günlümü.
Cansız gördüm her günlümü,
Canalandan hara gedim?!

1990

Siyah Şenbe^{*}, kametimde bükülmec,
Dözümlüyüz Siyah Şenbe yüküne.
Ne illettir, o geceden bu güne
Bu milletin şehit doğar yavrusu.

Bu gün bulup ağlamaya dert beni,
Paramparaça parçalıyor dert beni.
Bu mateme örtü edip ört beni,
Ağrin alım, şehit oğul annesi.

Ne yatırsın, kalk, faragat dayan, dur,
Şehit oğul, katilime uyan dur.
Nerde olsan, bil ki, sana heyandır
Bu acının dağdan ağır annesi.

2010

* Cümاءة

Yaralı Bayrak

*Tahran'da ölüme mahkum
edilmiş Mercîye Uzkuhlîye.*

O bayrağı ayak üsté saklayın,
Ayağının altında kan gölmedi.
Yaraları askerinde acıyr,
Askerleri savaşlardan dönmedi.

O, dövüşde yaralandı sineden,
Sinesinin yarasında sarğı yok.
O acayı alıştırın yeniden,
O sinenin yarasında acı yok.

O acıyla köz sarıyın, tuz koyun,
Tuz yakacak, bırak yakşın acını.
Bu yüreye kim bu kadar buz koyup?
Ne zamandan söndürmüştür yanğını!

Bu ateşler yakılacak bes haçan⁹?
Bu bayraklar o yıkılan oldu mu?
Bu kapının taleyini kim açar?
Bu kapıya kilit vuran oldu mu?

O bayrağı ayak üsté saklayın, -
Ayağının altında kan gölmedi.
Yaraları askerinde acıyr,
Askerleri savaşlardan dönmedi.

1975

⁹ Ne zaman?

Lafkasya Tablolary

Geceleri toprak kokulu,
kuşlarına sinmiş
bir az yaprak kokusu,
bir az böcek kokusu.
Dağlarından inip geliyor
Çiçeklerinin yaprak, yaprak uykusu...
Petekleri sarmış
arıların miriltisi.
Dağlardan inmeye
üşenmese,
balı peteyinde taşıyar
bızım dağdan ağır Mixayıl Mixayılıç¹⁰.

1978

¹⁰Rus aysı

Kabardey Balkar Tabloları

Şafak inmiş sinesine o gülün,
Aynasında süslenmiştir yamaçlar.
Aynasında bezenmiştir ağaçlar.

Dalları var –
Geyiklerle kolboyun,
Geyikler var –
dallamıştı yol boyu,
aynalanıp yol boyu.

Tath tatlı uzamıştı asma yol,
Aynalayıp dorukların yanında.
Seyre çıktı, bulutları taptama, –
Bulut durmuş servilerin başında.
Ovcumla iç çiçeklerin jalesin,
Saflık hopsun düşüncene, kamına.
Tepeye de selam de, geç yanından,
Şehit yatar her tepenin koynunda.
Kurganı var; açılmayıp düyülnü,
Kurbanı var; savaşlarda deyilip.

1978

Köyümüz dizisinden

Ehtimaller ünvanımdan kopardı,
Yine gelip ayağıma düşendim.
Ben bu yerde itiyimi bulardım,
Ne ağırmiş garipliği bu köyün.

Uzaklılığı kanat açar üstüme,
Yakınılığı gözlerimin içidir.
Patikalar koşuturar üstüme,
Sanarsan ki; il, obanın güçüdür.

Tanışlarım; dost, müsahip nerdedir?
Bu köy bana gariblikten boylanır.
Gelişime kaynamır mı kani hiç?
Bensiz keçir meclisleri, toyları.

Irmakları güz yaşam mı? Kurumuş,
Bir geçilmez ırmak artık yaddaşım.
O tepede benim için koyulmuş
Beş karışlık mezar yeri, baştaşı?

İtirmedim hevesini bu köyün,
Hatıramın hurcununda sakladım.
Havasını, nefesini bu köyün
Ciyerimin köşesinde sakladım.

s2015

Pınarım Benim

Toprağın altından püskürüp çıkan,
A taşı, toprağı küsdürüp çıkan,
Sinekten, deveden yüz bulup çıkan,
Dumdur, sopsoyuk pınarım, benim.

Durulduñ, gözünde yüzümü gördüm,
Çağladın, nağmende sözümü gördüm.
Sende taşı delen dözümü gördüm,
A şırşır nağmeli kulağım benim.

Dağ ne, yayla nedi, sende gök nedi,
Yere de, göye de yüzün aynadı.
Dattım, damağında dışım göynedi,
A kıştan bac¹¹ alan yaylağım benim.

2014

¹¹ Arastan anlamında:

Sabirele

Dogmalarını terk edip, şans arayan kurbeçilere.

Bahane yok incinmeye, küsmeye,
Nekaredir bizle kelime kesmeye!
Düşünürüm, kalkım kendim sesleyim,
Kimse çekir eteyimdem; sabirele.

Ay Allah'ın bahtavarı, nerdesin?
Bir kalenin burç duvarı, nerdesin?
Her geçen gün vakit dolur, nerdesin?
Tut ömrünün yedeyinden, sabirele.

Senlik deyil bu od, alev, yana dur,
El uzatma, barmakların yanar, dur.
Bali bize düşen deyil, uzak dur
Bu dünyanın peteyinden, sabirele.

Baht ardından bak, ne kadar koşan var,
Şimdi ne çok hiçe, puça coşanlar!
Yüz yüzeli silahlılar, koşunlar,
Korun taştan, keseyinden¹² sabirele.

Bu gün ki var, her tan yüzü çırtlamlır,
Meydanları meydan yüzü çırtlamlır.
Sırr deyil a... Zaman sözü çırtlamlır,
Çekin de söz düzeyinden, sebirele.

Küstüp giden, bezip giden, dön geri,
Şer, hayatı i gönderenler gönderir.
Hiç bilirsin, ne çekir öz siperin?
Keseyenden, küseyenden sabirele!

2013

¹² Toprak yağmurдан sonra güneşin ışısı ile berkîyir ve sözde taş haline dönüşür

Şuşa Hərəkəti Öcüm

Dağ döşündə yuva kurmuş Laçın'ım¹³,
Senin kartal bakışından kim bakar?
A bahtumdan, kismetimden uçanım,
Gözlerinden bana nefret, kin bakar.

Senden sonra neler gitti elimden?
Nece oldu, Kelbeceri¹⁴ kayıpettim?
Sen de gittin, ben kendime gelmeden,
Ağdam¹⁵ gibi cengaveri kayıpettim.

Ben koşuram bu yolların göçündə,
Derdim beni bu dünyaya paylayır.
Kalbimdeki acıların içinden
Intikamım Şuşa deyip haylayır.

2006

¹³ Ermenilerin işgal ettiği ilçə merkezlerinden biri

¹⁴ İşgal altında olan ilçe merkezi

¹⁵ İşgal edilmiş ilçe merkezi

Ben Yaşayın Ver

Tatlı bir rüyadır, tatlı bir masal,
Mavi bir nağmedir doğduğum yerler.
Bilesen, hasreti nasıl acıdır,
Bilesen, ncededir doğduğum yerler.

Beni kövrek eder, çocuklaştırır,
Beni hayallerle kucaklaşdırır,
Beni kendimden de uzaklaştırır
Sanki rüya gibi doğduğum yerler.

Ordadı ömrümün altın çağları,
Ordan seyre çıktı umasızlanı.
Kalbimin en münis heyecanları,
En güzel hayatı doğduğum yerler.

1973

Sənəg

Her adımda minay ekib, kurşun yeşerten,
O dağları, dereleri yürtüyenim, hey!
Ömür adlı kıl körpünden sayık geçerek,
Kademinde azatlığı sürüyenim, hey!

Adım, adım yol açırsın zaferler yolu,
Her addimin düşmenlerin katından keçir.
Oğul yolun, asker yolun, öyrenci yolun
Vatan adlı bir bayrağın altından keçir.

Ant üstünde, tank üstünde, top arkasında
Dağ vukarın yaraşıktı, ışkıltı, nurdı.
Yürü, gümüş zirveleri kopar pasından,
Hep parlasın o zirvede doğmaca yurdun.

Yürü oğlum, hünerverim, milli benliyim,
Murdarların nefesinden tarihi kurtar.
Delikanlı, intikamlı, kinli benliyim,
Mir Möhsünü, Natevanı, Vakifi¹⁶ kurtar.

Göçü yolda Şuşam öyle, Laçının böyle,
Xankendi¹⁷'min¹⁷ kollarında kelepçe kalmış.
Kür taşıyır göçlerimin yasını hale,
Yarımında Aras adlı yeminim kalmış.

Yürü oğlum, dağ yükürlüsün, düzen yükürlüsün,
Bu yükürlüsün, bu mertliyin; bahtın hikmeti.
Adımdında Babek gibi izin yürüsün,
Kollarında Koroğlu'nun zafer kismet!

1992

¹⁶ Kutsal kişiler ve öten asırın ömek aydınları

¹⁷ İrevan (Ermenistan'ın başkenti Yerevan'ın şimdiki adı; 1918 yılında Ermenilere başkent yapılmış eski Azerbaycan köyü)

Çög

Vallahi, bi tuhaf bir iş idi bu,
Ne yazdı, sonbahar, ne kiş idi bu.
Acısı kalbinde bir göç idi bu,
Kalkıyor, enirdi dağ yollarıyla.

İnsandı, şeytандı kovan bu göçü.
Harda kayıp etmişti kervan bu göçü?
Kötülük etmişdi ünvan bu göçü,
Ölüp, diriliyor sah yollarıyla.

Sıldırırmı bilmirdi, kaya bilmirdi,
Hafızasın bekci koya bilmirdi.
Ölürdü, ömrüne kuya bilmirdi,
Kalındı, kefene bağ yollarıyla.

Beddua, naleden tutkundu gök de,
Neden hikkesini yutkundu gök de?
Gürladı, olmaya satkindi gök de,
Yağmur, dolusu ok yollarıyla!?

Bu göç bir milletin yarası idi,
Kocası, cavazı, karısı idi.
Kaçan yüreyinin parası idi,
Parası kalmıştı hakk yollarıyla.

Bir elat göçmendi, bir il koşurdu,
Güçünde aldanmış bir sel koşurdu.
Zulmün zirvesinden bir yol koşurdu,
Koşurdu, dağlardan samanyoluyla.

1994

Bu türbenin tövbesi yok,
Sabırında kargalar ötür.
El öpmeye sırası yok,
Elini acılar öpür.

Hanki sırınsa heykeli,
Durupdu, derde söykeli.
Dönüp taleyin tekeri,
Ömründen yağilar ötür.

Yolu kervandan üzülüp,
Ovsarda devesi ölüp.
Günbatımı ömlür yolu,
Bir dünya nağılı yitip.

1995

Zəvidən

Ben ki, irak olmuşam beseri dertlerimden,
Ayırışam ömrümü gəceri dertlerimden.
Bir şey kalmayıp benden içəri dertlerimden,
Kendimi kendim için yeniden yaradırm,
Katliyetten, hiddetten, gazaptan yaradırm.

Hiç ağıl da deyilmiş ellerimden boyلانان,
Cesaretsiz, umutsuz yıllarımдан boyلانان.
O çocukluk, o genclik yollarından boyلانان
Çılğın, şereşur, höcət azaptan yaradırm,
Kendimi kendim için yeniden yaradırm.

Hafızam vefasızdır, boşuna yanmasınlar,
Eski dostlar, yarenler beni kınamasınlar.
Taniya bilmediysem, olsun, tanimasınlar,
Huşumu da sabaha hasetten yaradırm,
Kendimi kendim için yeniden yaradırm.

Eski sevinclerin de pilakların deyiştim,
Bu yüce kalelere yollarımı deyiştim.
Teze görüşər için kollarımı deyişdim,
Onları da kılıctan, nizeden yaradırm,
Kendimi kendim için yeniden yaradırm.

Yüreyim varak, varak kapandı geçmişləre,
Güzel neyim vardisa, tapındı geçmişləre.
Geleceye telesip, yubandım geçmişləre;
Bahtımı da gündə bir yazdan yaradırm,
Kendimi kendim için yeniden yaradırm.

1996

Şehitlikler

Şehitlik... Güller taze, ter,
Yaralar hala de kan verir burda.
Hala de yüzünü yırtır dert, kader,
Hala de çiçekler can verir burda.

Şehit mezarlığı kabristan deyil,
Feryadin saçını yolduğu yerdir.
Şehit mezarlığı gülüstan deyil,
Kanın çiçeklere dolduğu yerdir.

Bu kurşun kabri mi, yigitt kabri mi?
Her kes göksündeki katille yatar.
Şehit mezarları kışır sabrını,
Sabrında ey dili-kafili yatar.

Ey dili-kafilin kurbanı sef, sef,
Oğullar; baştaşı, kızlar baştaşı.
Analar, bacılar; acıya hadef,
Acılar içinde sizler baştaşı.

Yigitler geyip mi mezar taşım?
Farağat düzümü komanda bekler.
Kitadan kitaya gazap taşımır,
Dünya da növbeti yemini bekler.

Burda kopmuş kendi hafızasından,
Vakit öz gününde, ayında yatar.
Gazap yumruğudur baştaşları da,
Şehitler elleri dışarı yatar.

2001

Nerdese

Her kelmenin öz yalanı, öz düzü¹⁸,
Yüz kızardar, yüz ağardar söz, düzü.
Bakışlardan boylananda göz, düzü,
Ben rüyadan ayılrıam nerdese.

Çevremizde; yalan, dolan enkadar¹⁹,
Saygı filan düz yanından gengeder²⁰.
Haksızlığı solugumu tengiden
Çekçevirden bayılrıam nerdese.

Get, gelinden dağılıptı başlığı²¹,
Danışıklar, katnameler boş nağıl.
Ezizlenir PKK-sı, Daşnağı,
Ben işgalçi sayılırıam nerdese.

Reyaseti, siyaseti; ağ yalan,
İsraili, Felestini; dağ yalan.
Afganistan, Irak, Karabağ; yalan,
Bu da yalan? Soyuluram nerdese.

Dağ erisin, pazar döysün dizine,
Servetinden pay düşür mü özüne?
Bu al, verde terazinin gözlüne
Taş yerine koyuluram nerdese.

Her kelmenin öz yalanı, öz düzü,
Yüz kızardar, yüz ağardar söz, düzü.
Bakışlardan boylananda göz, düzü,
Ben rüyadan ayılrıam nerdese.

2010

¹⁸ Doğrusu

¹⁹ Sonsuz anlamında

²⁰ Uzak durmak

²¹ Terlik

Şehit Sayısı

Geldim... Geçmiş olsun, ay şahit,
Seni anmağın da bir yoludur bu.
Bilirim, bu ilaç deyil, ay şahit,
Derdin büyüyüdür gözünde uykı.

Dinlen, derdis²², yoluñ uzun... uzundu,
Belki de yoldan döndüren oldu.
Daha bu gedis de Hakk'a yozuldu,
Ömrünün kalani Allah'a yoldu.

Senin bu dünyada gözün kalmayıp,
Kalsaydı, yatmadın bele arhayım²³.
Atanda, ananda dözüm kalmayıp,
Bir bak, baştaşın da nasıl ağlayır.

Bakırım, burda da tenha deyilsin,
Dörd çevren kanına belenmiş yatır.
Bu yatan aceldir, sen ha deyilsin,
Askersin, hayatın, şahit hayatı.

Geldim...geçmiş olsun deyim; şahidim,
Seni yad etmeyin bir yolu da bu.
Bilirim, bu ilaç deyil, neyneyim,
Derdin büyüyüdür gözünde uykı.

2006

²² Kardeş, aynı kaderi taşıyın anlamında bir kelime, derdini alım anlammı da veriyor
²³ Rahat

Kızmenekşe

Şahdağ²⁴'nın ayağına seriliptir hali gibi.
Pınarları; yeşil orman beni gibi.
Başı üstte ağ bulutlar dolanır ağ şalı gibi,
Bizim meşenin²⁵; Kızmenekşenin.

Çocukluktan adım, adım serilmişim bu toprağa,
Dolanmışım, ömür, ömür sarılmışım bu toprağa.
Duramam ki, başka yerde, ben aşağım bu toprağa,
Bizim meşeye; Kızmenekşeye.

Comertliyi, adaleti kalbim kimden alıp benim?
Şirelenmiş meyvesinin düşmesinden alıp benim.
Bakışlarım kaynarlığı çeşmesinden alıp benim,
Bizim meşenin; Kızmenekşenin.

1971

²⁴ Guha içinde dağ tomı

²⁵ Osman

Pirbehye Dağı

Guba²⁶’nın sağ elinde bir sarıksız dağı var,
Eski zaman; dedelerden kalmış yadigar.
Sedesine gelir her yıl cavan, ihtiyar,
Yollarında şemsiye tek meyve dalları;
Pirbehye dağı.

Gülfüstanlık, meyvelikdir devleti, varı,
Şırıtlı, şırıl akıp diden buz pınarları.
Dili; tatlı bir şarkının şirin notları.
Nügedi²⁷’nin sinesinde altın sancağı;
Pirbehye dağı.

Mehman olup, buz havuzu girmesen, günah,
Ceylan gördün, avcı isen, dönmesen, günah.
Tatlı dilli meclisinde dinmesen, günah.
Sağlamlığın, güzellikinin sözmez çırığı;
Pirbehye dağı.

Elindeki altın tekne, şerbet camı mı?!
Teknedeki suyun tadı 3emzem tamı mı?!
Yakmaliyım sinesinde ömür mumumu.
Naz, nimetle karşılaşır gelen konagi,
Pirbehye dağı.

1971

²⁶ İl merkezi

²⁷ Köy

1990. 20 Ocak²³tan
başlayan acımı
alıp götürdüm
yüreyimin başına.
Gözlerimin yaşı
Neden kırmızı idi;
bilemiyorum.

2012

²³ Baku katliamının tarihi

43

2012
barmağımı
bala batırıldı
Aralık ayının 21-de,
Dünya
şirinleşti.

2012

Bir güzel gün görmedi,
Gözüm aldattı beni.
Derdine yenmediyim
Dözüm aldattı beni.

Övgü övdüm şenine,
Payıma düşenime,
Acıdım düşmenime,
Sözüm aldattı beni.

Kiymetini bilerim,
Ağladıkça gülerim.
Aldanmadım kaleme,
Özüm aldattı beni.

2016

Çağımız Erkekleri

Fazlaymış bu dünyanın
Akıl almaz işleri.
Bakarsın, şaşırılmıştır
Çağımız erkekleri.

Kısıtlansa imkanından,
Bir tüyü alın başından.
Parmağının uçundan
Asın cinli²⁹ erkekleri.

Susun pul, parasından,
Acyan yarasından.
İnsanlar sırasından
Silin kinli erkekleri.

Düz getmirse işleri,
Zaman onlara işlemir.
Deyişip verdişleri³⁰
Daha yaşı erkeklerin.

1981

²⁹ Alışkanlıklar

Gökdeleler İğin

Yüksekten bakan şehr,
Ben Yer'e yakınım a...
Yerin avcunda camiye,
Minbere yakınım a...

Çok atırsan can Allah'a,
Okuma meydan Allah'a.
Senin için ben Allah'a
MİN kere yakınım a...

Düşmanla göz göze duran,
Beni bana unutturan,
Yağlılara kan yutturan
Sipere yakınım a...

2015

Babalardan
Şehit
balalarını
toprağa vermeye acele etmezler...
Topağa emanet etmezden önce
Kaç defa
gözlerinde
defn ederler
onları....
...Sonra da
Her yıl o gün
Şehit evlatlarını
yeniden defn ederler...

2013

Çökmiş camaların sedası
Binaların uçkunları altında kalmış.
Hiçkırığı
Hala can veriyor.

2013

Kobustan³¹

Bir neheng timsah mı, ya kurbağa mı,
Bir neheng deve mi burda her kaya?
Efsane zağalar, masal zağalar,
İstesen, seninçin şarkı söyleyer.

Kılıç dorukların mamırlı kimı,
Kayarsın, el atıp tutacak seni.
Ejderha uçurumlar açıp ağızını,
Bir göz kirpimında yutacak seni.

Burda her karış yer bir kifilbentir;
Bağlayar kimini, açar kimini.
Kayalar, kayalar bir hime bentr,
Başlaya bin yıllık nağıl himnini.

Düşer her bakışım bir nişangaha,
Düşer her adımmım bir bine üste.
Burda sırlar kaha, tilsimler kaha;
Yatır Kobustan'ım hazine ütte.

1974

³¹ UNESCO'nun Dünya Mirası listesinde bulunan iki yer var: Bakı'deki "Şeyh Şehir" ve neolitik çağdan kalma kaya resimlerini含むての "Kobustan".

İnsan

Ele ki çırpındı çıktı belekten,
İyisi, kütüsü geçti elekten.
Sevinci kendinden, derdi Felek'ten³²,
Bahtına kızandı, küsendi insan.

Umüdu kirilar, umut örendir,
Dündül, bu gündür de, sabahgörendi.
Ne zaman isteyi taşa direndi,
Hakk'ının yüzüne isyandı insan.

İnamdan, umuttan kisadır dili,
Açılımaz ömrünün lalesi , gülü.
Suçu öz önünde günahkar bilip,
Özü öz elini kesendi insan.

Isteyi, imkani; doğmali, yadlı,
Comerti yayadi, arsız atlı.
Elinden kalbine bir ömür atlar,
Dışını içine sığandı insan.

Kendisine doğar, yadlara yaşar,
Gezer ömründeki bahara, kişi.
Okyanus hırsında kaynayıp taşan,
Pınar sevgisinde susandı insan.

Ömür yasa sesler, yürek dülüne,
İsteyi yolunda ömrünü koyar.
Hayattı hayattan gidende duyar,
Sadeli, çetindi, asandı insan³³.

1988

³² Çağ eski Azerbaycan edebiyatında bu kelime ile ifade olunurdu

³³ Sıradan biridir, zordur, kolaydır

Her Taraf El Yetenidî

Dünya küçülmüş sanki,
Her taraf; ayak deyen,
Her taraf el yetendir.
Gittiğin yer Vatandır.
Öttüyüñ yer Vatandır.
Vatandır Yer küresi,
Ay; uzaya merdiven.
Mars'a siyahet eden,
Ay'ı da ziyaret et.
Benim yerimi görsen,
Söylersen özlemesin.
Döntüsünde, a seyah,
Mars'tan buz götürersin,
Saturn'dan toz götür.
Ay'dan bir Ay parçası,
Gül butası kız getir.
Nasıl içimden geçir;
Ay gibi kızım olsa.
İne Gök'ten pay deki,
Adın koyam Aytokin.
Kısacası, a kardeş,
Saturun'a ismarla,
Yarın bizi beklesin.
Şapkası tozlanmıştır;
Bir onu temizlesin...
Alem küçülmüş, baba,
Her taraf el yetendir,
Nereye gedirsin, git,
Nere getsen vatandır.

2008

*Şuşanın işgal edimesinin
21 yılı doldu*

Bu gün
Sunucu benim;
Toplantını ben başlayacam, ama
kimseye konuşma hakkı vermiyeceğim...

Bu gün
söz sükutundu;
bir dakikalık saygı duruşunun...

21 yaşılı sükutun.

2013

Kobustan Hayalleri

Burda bir az şımarığım çocuk dek,
Burda bir az kövrekleşdi kalbim de.
Nice asır gözlerimde yumak dek
Çözelendi; ipin ucu elimde.

Bir taş alıp Kavaldaşa³⁴ dokundum,
Cingirdağ'a³⁵ sancıldım bir ok gibi.
Büyüktaş'da şekil, resim okundum,
Küçüktaş'a ödüll verdim kalbimi.

Tepelerden mızrak gibi boylandım,
Zağalarda kayıp oldum büsbütün.
Yamac, yamac oyuklara guyalandım,
Mızrak gibi ötüp geçti bir günüm.

Asırları yükleyerek tongala,
Hayalimde bir dağ keli kovurdum.
Çataçatda sildirimda az kala,
Kalpe, kalpe ovum, ovum ovuldum.

Birce hovur nefes aldım derinden,
Belki, belki yamılmışım, şaşmışım...
Deme, tutub hayalimin elinden,
Eraları bir nefese aşmişım.

1973

³⁴ Kobustan kayalığında taş, dokunurken davul sesi çakarıyor

³⁵ Dağın ismi

Köyümüz

Yeni atmış üstündeki yorgani,
Yeni çıkıştı tongallardan köyümüz.
Tariları şirim, şirim doğrampı,
Bağcalanıp sigallardan köyümüz.

Sen, isimde manaya bak; can ahi...
Ahi'lerin yadigarı Şamahı¹⁶,
Belki senin bir parçanın Canahir...
Belki kopmuş masallardan köyümüz.

Marifetten söz açılsa, sözü var,
Beceriler sırasında özü var.
Beşilliyyin¹⁷ zirvesinde gözü var, -
Kayret görüp oğullardan köyümüz.

1975

¹⁶ İlçe merkezi

¹⁷ Sovyetler zamanı beş yılda bir cumhuriyet değerlendirmeleri yapılır ve ilçeler mükafatlandırılır

Sana Doğru

Sana doğru yüreyimle,
Gözlerime, ellerimle koşmuşum...
Seni yüreyimin, gözlerimin, ellerimin
İki adımlığında görmüşüm.
Susup ellerim, susup gözlerim:
Elimin eline nazi geçmemiş,
Gözümüzün gözüne nazi geçmemiş.

Yüreyim o kadar konuşup senle,
O kadar kendini konuşmuş sana,
O kadar ki, koşmuş sana doğru ki...
Bu kadar süründü, silirdü doğrusu,

İki adım kalmış; dayanmış, durmuş,
O iki adımı gece bilmeyip;
Yüreyim göklerden inip seninçin.
Bilesen ne kadar nesihet görüp,
Ne kadar töhmetle dağlanıptı o?!
Ne kadar söz; taşla eziyet görüp,
Ne kadar göz altta saklanıptı o?!
Bu kadar töhmeti, bu kadar gözü
Bilmirem, hiç nasıl yenip seninçin?

Bir ömür azap geçip,
yol keçipdi, o,
koşmuş sana doğru...
İki adım kalmış dayanıp, durup,
İki adım için nazi geçmeyip.

1977

Ayrılık

Ağır, ağır alışırım bu ayrılığa,
Üzülürüm azabimdan, heyecanımdan.
Çala bilmez beni sari siminde daha,
Bu ayrılık yudum, yudum çıkar canımdan.

Alışırım sensiz gülüp, sevinmeye de,
Sensiz açan sabah beni avutmaz daha.
Ermişlerden tace söze, taze övüde,
Yüreyimde haves olmaz, od olmaz daha.

Bu ayrılık nerden nere azabım olur,
Karıştırar zaman, zaman rüyalarımı.
Senden gelen ufak söz de gazabım olur,
Büleyer hisslerimi, duygularımı.

Suç sanaram bu yaşımda bu hasreti de,
Avutmağa, uyutmağa yüreyim gelmez.
Şansım gibi başım üstde bu kismetin de
Allah'ımdan tuzu gelmez, ekmeyi gelmez.

Bu müzik de ince, ince dolar içime,
Yüreyimde sensizliyin taşı ağlayar.
Kırıram dözmüme yuska kalbimi,
Altışaram yokluğunundan naşı acıya.

Çaresi yok, ben bu ömrü taşımalyum,
Bir ömrü ki, ömrü boyu gördüm hep böyle.
Senli, sensiz, ne fark eder, yaşamalıymı,
Ölse, elbet kalbimdeki derdim ölecek.

Gel Sayışına

Gel ömrüme, güzel sevgi,
Gel ki, yanıp külün olam.
Güzellişin bana gelsin,
Gel, güzel sevgilin olam.

Yolunda can kıymadılar,
Seni ben tek duymadılar,
Haydutların koymadılar,
Gülşeninde gülün olam.

Güzel sevgi, gel ömrüme,
Ol bir nağıl, il ömrüme,
Gün, gün, ay, ay dol ömrüme,
Yar boynunda kolun olam.

Dünyaya yüyürüşüm sevgi,
Ömürle görüşüm sevgi,
Ayağına düşüm, sevgi,
Yüreklerde yolun olam.

Binlerden birinim senin,
Ömürlük sırınım senin.
En güzel dirinim senin,
En güzel de olun²⁸ olam.

Kalbimde taş olmakdansa,
Gözlimde yaşı olsan; güzel.
Bu sevgiden olsem; güzel.
Gel ömrüme, güzel sevgi.

1996

²⁸ Markes'in 'Dünyanın En Güzel Ölüsü'nu kast ediyor

Söze Övgü

Yakın gel, ey benden uzak duran söz,
Ya Tövrat söz, ya İncil söz, Kur'an söz.
Bir lütüfsün bana, Allah veren söz,
Senin kadar beni duyanı olmadı.

Benim senden özge kimim var gören?
Ben kimim ki, mahpesini dar görem?
Ey saçımın boyasında kar gören,
Sensiz toyda kına yakın olmadı.

Şu mekanda, evvelde sen, sonda sen,
Bu zamanda; her bir vakit, anda sen.
Hayatta sen, fikirde sen, canda sen,
Sensiz inam, sensiz kıyam olmadı.

Düşmen; aynı, dost görmedik sen gibi,
Rakiblerin ovduk burnun, engini³⁹.
Uynadırsın canımızda Cengini⁴⁰
Senin kadar davul döyen olmadı.

Bu kaç, kovda dünya lepir, lepirdi,
Sensiz dözüm sabr deyil, katıldı.
Seni dedim... Nazım sene geçirdi,
Senden özge bana hayan olmadı.

Ömür yazdı, gül kokulu, seninle,
Kanat açtım bir dizilik seninle,
Şansı yüzé, yüz getirdi, seninle,
Firuze'ni sensiz öven olmadı.

2013

³⁹Cene

⁴⁰Eski çağların savaş marşı

Dogum Günü

Odam; bu dünyanın gündoğan yeri,
Yatağım rengareng kövsi-küzehdir⁴¹.
Bu gün doğum günün; bu gün Tanyeri
Sen oturan evden sökülecekdir.

Bu gün senin için açacak sabah,
Güneş senin için gülecek, kızım.
Bu gün ad gününde töküllüb geler
Sülalen, dilinde mübarek kızım.

Çiçekler bağçadan, yıldızlar gökten
Ananın elile üzülecekdir.
Bu gün yer yüzünde kuşsüdü desen;
Bulunup, sofrana dizilecektir.

Tebiet döncek öz adetinden,
Bir başka yançak od, ocak bu gün.
Senin bayramından, seadetinden,
Her kese bir yudum çatacak bu gün.

Bugün senin için açacak sabah,
Güneş senin için gülecek, kızım.
Bu gün ad gününde töküllüb geler
Sülalen, dilinde mübarek kızım.

1974

⁴¹ Gök kurşağı

Sevgim

Hatırın yanında haturlı imiş,
Kadrin yanında bile kadırlı imiş,
Yakınlığın nasıl etirli imiş,
Uzaklığın; yaşamın sisi, dumani, sevgim.

Kimmiş bahti, şansımı o zaman nişan alan?!
Tatlımızı, tuzlumuzu; hakkımı nişan alan?!
Bu hayini, kinlini yok mu bi nişan alan?!
Görüm, kalbi kırılsın beni vuranı, sevgim.

Var mı idi hatırlı bu kadar dağ eyleyen,
Arzusunu, hissini boğup dutsağ eyleyen?
Öpüyorum şu anda canımı sağ eyleyen
Bu toprağı, bu taşı, suyu, semanı, sevgim.

Ben seni yolcu ettim ses gibi, duman kimi,
Ben seni kayıp etmiştim vakıt ve zaman gibi;
Nazın çektim hayalim, okşadım güman gibi;
Teşekkürler, doğrumsu bu hoş gümanım, sevgim.

1972

Çiçek Bitiren Yollar

Yokluğunun üstünden
Bir siyah hat çizmişim.
Gittiin kaç gün oldu;
Duvara hat çizmişim,
Bir günün iki günmüş, -
Dübara⁴¹ hatt çizmişim.
Yollar ne zaman döner,
Seni getiren yollar.
Kalbimin çimeninde
Çiçek bitiren yollar.

1980

⁴¹ Tekrar

Faslı Bahar

Sesine ses verim, ay pınar, senin,
Boyuna boy verim, güzel dal, senin.
Ömrüne od düşsün, ay ayaz, senin -
Faslı Bahardır.

A bağca, çiçeyin, gülün nerdedir?
A zirve, dumanın, tülün nerdedir?
O taze menekşe; görün, nerdedir?-
Faslı Bahardır.

Ay sabah, şehinden bize de gönder,
Ay rüzgar, mehinden bize de gönder,
Ay Güneş, sührinden bize de gönder -
Faslı Bahardır.

Koşak yeşilliyn tünt yeşiline,
Şehir yeşilinden köy yeşiline.
Kaçak çimenlerin en yeşiline;
Faslı Bahardır.

Sesine ses verim, ay pınar, senin,
Boyuna boy verim, güzel dal, senin.
Ömrüne od düşsün, ay ayaz, senin -
Faslı Bahardır.

1981

Nostalji

Her anının güzelliyi var idi,
Çimende düz güzelliyi var idi.
Söyleyenin söz güzelliyi vardi;
Gönül gülén, göz okşayan zamandı.

Zerli tacdi Ayda Güneş halesi,
Dağın, düzün yanaktaydı lalesi.
Işıkları çiçeklerin jalesi;
Mızrap tutup, saz okuyan zamandı.

Sevdalıydı başımızın havası,
Sesimizde; bülbüllerin avazı.
Gözlerimiz; ilk sevginin yuvası,
Ömrümlüzü yaz okşayan zamandı.

2011

Gördüm

Rüyamda gördüm ki, ben ben deyilem,
Süsenim, sünbülüm, çıçeyim, gördüm.
Ben tamam başkayım, hemen deyilem,
Kuşum, kelebeyim, böceyim, gördüm.

Çevirdi güzellik yüzünü bana,
Yüzü güzellikde güzgündür⁴³ bana.
Aynada kiskandım kendimi bana,
Ben kendim kendimden gökçeyim, gördüm.

Ömür bir çiçekten, gün bir çiçekten,
Bana yuva ördü binbir çiçekten.
Ne uma bilerdim şimdi çiçekden?!
Gündüze can atan geceyim, gördüm.

Uzattım, ellerim, boşta kalmadı,
Bir çift kanat oldu, boşta kalmadı.
Kuşkanaklı rüyam boreta kalmadı,
Kuşlar sırasında neceyim, gördüm.

2012

⁴³ Ayna

Köy Geceleri

Arıların kanadında dildü bu akşam,
Kariların dır, virina vahti olmadı.
Çöl, bayırdañ ev, eşiye göctü bu akşam;
Bu şer vaxtı şer deyenin bahti olmadı⁴⁴.

Heyet, bahçe, ahl i eyal⁴⁵ yerbeyer oldu,
Koşturdular şanslarının çal, çağırına.
Bilimmedi hiç ne zaman derbeder oldu;
İş gününün kollardaki ağırlığı da.

Mal, koyunun gövşeyinde, mera iştahi,
Tovuk, cüce hündürüyüñ çiynine sindi⁴⁶.
Alabaşın⁴⁷ gözlerinde dondu kısdakı
Tükük himi, çakkal himi, canavar kını.

Bu gecenin sükutuna süzülfüp aktı
Kumruların, saylangozun gece nağmesi.
Boz keçinin buyuzunda ayağa kalktı
Kara koçun şer, şebede süzen ibnesi⁴⁸.

O buzağın gözlerinden kara korkusu,
Zillenmiştir bağ, bahçenin karanlığına.
"Darvazanın orasından hırsız mı pusur?
O horoz da korkusundan tara sığınar..."

Uydular mera, kuşlar, nazlı çiçekler,
Kiprikler de; gecelerin mürgü bağları.
Bir kuzunun gecesi de özü kimi; ter,
Rüyasında aştı, taştı süd bulakları.

⁴⁴ Azerbaycan toplumu günbotunu zamanı uyumaz, dedi kudu yapanız, kötü söz konumaz; inanclarına göre yapıtlarda şansları getirmez

⁴⁵ Aşle fertlerinin ismi

⁴⁶ Tavuklar tara çıktı anlamında, kumesde alşap orgüler yapılır tavukların gecelemesi içini.

⁴⁷ Kopek adı

⁴⁸ Azerbaycan folklorunda İblis, pislik anlamında yer alır

Yetkinlik Yaşı

Bu gözelin sevinc tutub gözünü,
Gül açıptır yanlığında gülüşü.
Yer bu kızın ayağından kayıptır,
Bu kız göyün sinesinde süzülür.

Kollarından kanat açıp bu güzel,
Hara süzür, hara uçur isteyi?!

Çöhreye bak, Ayla, Günle çekisir,
Saçlara bak, Ayı, Günü gizleyir.

O buludlar topa, topa; yündü mü?
Bu kız uçur; bulutları daraya.
Alça gülü kelebeye döndü mü?
Uçub gitti oba, oba haraya?

Yazın günü şşşip kaldı kırlangıç,
Gövercinler hayretinden ağardı:
"Uçuşa bak! Ele birde bu kalmış,
Hiç olmaya, bizden kanat alardı".

Bu kızınsa kanatları kol açıp,
Sevinc olup uçuşunun ünvanı;
Ömrü, günü ilk bahara yol açıp,
O yeniden tanışındır dünyayı.

Bu gözelin sevinc tutup gözünü,
Gül açmıştır yanlığında gülüşü.
Yer bu kızın ayağından kayıptır,
Bu kız göyün sinesinde süzülür.

1986

Mübarek

Halk Dokuyan Kızlar

Çabuk çıktıñ bu dünyani gezmeye,
Çimeleri isteyince düzmeye?!
Üreyinde üreyini gözleyen
Her sap için cümlelerin, mübarek!

Söz demedim, söz dokunar kalbine,
Hana üstte gerekdir ki, el dine.
Ne yaratsan, yadigardı halkına;
Taze, yeni ilmelerin mübarek!

Bu renglerin istisinde yanmışam,
O butalar, tumurcukla tanışam.
Her naklı bin çalarda konuşan,
Şirin, tatlı kelmelerin, mübarek!

Hahdi mi, çimendi mi ekdiyin,
Arğactı mi, kamandı mı çekdiyin?!
Karşısında eyiliþ diz çökdüyün,
Işıkların, gölgelerin, mübarek!

O nağmenin harayı ne, hayatı ne;
Her nağıldan bir sap düşüb payına.
Bu dörtköşe dünyasında ayılan
İklim, iklim ülkelerin, mübarek!

1979

Bilmirem

vazifli meşgulî hâli

İşte bu vazifeli hâli
Bilmirem.

Bilmirem

Senden yüz döndermişem,
Çevirmişem yüz senden.
Ne beynimde, ne kalbimde
Kalmayıptı iz senden.
Amma nereye dönürsem,
Yolum geçir düz senden.

Ayak izim üze durur,
Ayaklarım: Gitme, dur.
Kapına benzer kapılar;
Gözlerimde: ötme, dur.
Elim gedir telefona,
Terettüdüm: etme, dur...

Bu ne sırdır, baş açmırıam,
Bu ne haldi, bilmirem.
Nedir bana umut veren,
Kimdir bana dil veren?!

2009

Görüş

Bu baharla iç, içeydik, güç, gõçe,
Gülümsedi umut bize, baht bize.
Avcumuzda, kalbimizde taptaze,
Kızılgüller, menekşeler öpüştü.

Yada döştü öten yıllar, fasillar,
Bize yetip, bizi öten nesiller.
Yüreyimde sesi, ünү kesilen
Nağmelerim dile gelip ötüştü.

Sinemizde çiçekledi söz bizim,
Od bizimdi, ocak bizim, köz bizim.
Ne iyi ki, taleyimde, azizim,
İki iklim, iki dünya görüştü.

Yavrusuyuz bir baharin, bir kışın,
Kanatları biz umutsuz bir kuşun.
Kismetimiz gümanlardan yüksüp,
Bir arzuda, bir umutta kavuştu.

1989

Holtada Balık Tadı Var

Başı bulutta bir evin
Eyyanı deryaya düşer.
Melekler göyden el eder,
Eyyandaki güzellerin
En güzelisi şımarığı bize düşer.
İçer sevginin ilkini,
Delikanlı; holta gibi,
Atilar qızıl balığa⁴⁹.
Balık sözlerin lahdır,
Sözler balığın lelidir, -
Saklar dilinin altında,
Holtaya düşen bahığın
Sözlerde lal feryadı var.
Eyyandaki güzellerin
En şımarık güzelin de ,
Balık olmaq muradı var.
Balıkda holta korkusu,
Holtada balık tadı var.

2006

⁴⁹ Masallarda holtasına düşen balıkçunu zengin eden altın balık; balıkların kralı

Fikirlerim cem olmadı,
Başka bir peşem olmadı.
Sensiz gün akşam olmadı,
Kaldı uzana, uzana.

Neden koştuk kem atında?
İndik Simurk⁵⁰ kanatından.
Ömrün nagil cennetinden
Çıktık utana, utana.

Tale yazan ceza verip.
Getiripler göze, verip.
Azapları bize verip,
Bahti yetene, yetene.

1994

⁵⁰ Mifolojide ateş kuş

Yağmur ve Umut

Arzum yağmurları yiğar avcuna,
Yağar umuduma bu günler benim.
Çıkaram yağmurda yolayricına,
Umuda bürünen görsünler beni.

Ötersen, izlerin düşer yağmura,
Kıymaram içinden birce kem geçe.
Salaram eksimi şişe yağmura,
İzlerin şeklimin üstünden geçer.

Bilmezsen kim idi, bilmezsen niçin,
Attı sevincini kademlerime.
Senin sakitliyin lal, suskun geçip,
Teleser, belki de görüş yerine.

Durmuşuz, bir yağmur, bir umut, bir ben...
Belece kirilar şekil şisede.
Seni kışkanaram dilsizliyime,
Seni kışkanaram o görüşe de.

1975

Ne Güzeldir

Ne güzeldir çiçeklerin mürgüsü,
Sarmaşığın meftillerde örgüsü.
Arzuların, amellerin sergisi
Ne gözeldir, ne gözel.

Zarif, nazik kırçınlar ter sular,
Mahmurlanır, tumarlanır arzular.
Alnımızda naklışanan yazılar
Ne gözeldir, ne gözel.

Pınarların cilvesinde ter gülüş,
Taze, taze sema gülür, yer gülür.
Dallarında çırak, çırak nar gülü
Ne gözeldir, ne gözel.

Dünya taze, ömür taze, sevgi ter,
Ter ilhamın isteyi ter, zevki ter.
Beni taze duyulara sevk eden,
Ne gözeldir, ne gözel.

1973

Nerdesin

Selam, dünya kadar aziz olanım,
Selam, isteklerle ikiz olanım,
A dertli dünyamın orta noktası,
Selam, yine selam, selam, nerdesin?

Asıp suratını kov ayrılığı,
Dön gel, bitanesi, yen ayrılığı.
Çöküp hasretime gün ayrılığın,
Sesin duya bilim, balam, nerdesin?

Nerde çıradaki o cin¹¹, tapının,
O senli günlere dönüşüm, kapılım.
Yetsin müjde günü gülén kapımuñ,
Olsun ayrılığın yalan, nerdesin?

Susuram sesimde, ünümde ele,
Neyniyim, günahım önünde ele.
Benim ayım böyle, günümüzde öyle,
Benim kendim olub kalan, nerdesin?

Benim o beş günlük yaşamı kalan,
Sünbüllü savrulup, haşamı kalan.
O getdiyin güne döşenip kalan,
Bir tenha, bir garip yolam, nerdesin?

Kaytar uslu çocuk gedişlerini,
Gel ucalt ömrümün enişlerini.
Ben ele o kalbi genişler gibi,
Ardınca uzanan kolum, nerdesen?

2007

¹¹ Aletsin'in sibirli çıraklı inna edilir

Beyaz günün ağ bayrağın
Tutub başıma, gedirim,
Her gün benden keçib gedir,
Ben de işime gedirem.

Yolum; kıvrak, yolum; yorğun,
Yolum; bed nazardan oğrun.
Bir koçak hünere doğru
Döyürem göksüme gedirem.

Gedirem seherden geçip,
Dopdolu şehrden geçip.
Taze ter bahardan geçip,
Gedirem hoşuma, gedirem.

2006

İnşallah

Güzellik haddini aşan bu kızlar,
Kızlar bulağından⁵² taşan bu kızlar,
Güverçin kanadı aşan bu kızlar
İstekten isteye uçar, İnşallah.

Barişan yıldızlar Hakk kapısıdır,
Çalar sevgilerin şah kapısını⁵³.
Elçiler süslüyor baht kapısını,
Kızlar o kapıdan geçer, İnşallah.

Güzeller elinde hena hoş olur,
O tuzlu kahveler cana nuş olur.
Bu nişana baba, anne kuş olur,
Uçup aşk şerbeti içer, İnşallah.

Vağzalı⁵⁴ başlayıp, söz yığışanda
Gelinlik boyulanar kız bakışından.
Anne sevgisinin göz yağışında
Kızlar er evine göçer, İnşallah.

2003

⁵² Kızlar bulağından su içti ifadesi yetişkin oldu anlamını veriyor

⁵³ Kız kapısı şah kapısıdır deyimi

⁵⁴ Azerbaycan'da gelin koca evine bu müzikiyle yolcu edilir

Bir ben ünvanlı sevdanın,
Hala ki, canlı sevdanın,
Bir delikanlı sevdanın
Elinde ağacam hala.

Vurdum, yıkıldım ömrüme,
Taşıp, yiğildim ömrüme.
Söz, söz sıkıldım ömrüme,
Kurudum, kahacım^{ss} daha.

Çık yoluma, babam, anam;
Belki, yine insan olam.
Gediyorum Adem olam;
Taze dünya kuram daha.

1997

^{ss} Meyve kurusu

Ben de ele bu dünyanın
Derdi deyen şairiyem.
Bir bakışla kalbi sıvıp,
İçin yeyen şairiyem.

Dünya görüp merd üzümü,
Yumşalmayıp sert üzünü.
Terazinin dert gözünü
Bir az eyen şairiyem.

Kabarmadım zamanına,
Bozarmadım yavanına.
Düşüp umut tabanına,
Git, gel yapan şairiyem.

1998

Hasretin odunu gördüm,
Özlemin tadını gördüm.
Yedinci katını gördüm
Sensizliyin.

Aradım, yüreyim yoktu,
Arzusu, dileyi yoktu.
Tanrı'sı, Felek'i yoktu
Sensizliyin.

Duygularım divan kurdu,
Umut kesdi, inam kırdı.
Şahid tek yüzüme durdu
Sensizliyim.

2007

Nedendi

Bu sükutu ayrılığa yozak mı,
Aramızda söz konuşmur, nedendi?
Neymiş? Birce gülücüyü yasak mı,
Dudak susur, göz konuşmur, nedendi?

Neden aşmaz bir yol günah seddini?
Keçmez oldu şu ikice adımı?
Bilmek olmır doğmadı mı, yaddı mı,
Ellerimiz düz konuşmur, nedendi?

Bir baktan allanırdı, yanındı,
Lale kimi güllenirdi, yanındı.
Sessiz, sözsüz dillenirdi, yanındı,
Şindi susmuş, yüz konuşmur, nedendi?

Acımadı solub getmiş günlere,
Kadem, kadem yolu giden günlere.
Allah'ım, yaşlamp geden günlere
İsyancı eden kız konuşmur, nedendi?

Açılmıyor, o duygular, örtülü,
Şimdi daha edalar da ütülü.
Susmuş; yüzü pörşelenib, pörtülüp,
Ağıl küsmüş, duyu laidi, nedendi?

Bu sükutu ayrılığa yozak mı,
Aramızda söz konuşmur, nedendi?
Neymiş? Birce gülücüyü yasak mı,
Dudak susur, göz konuşmur, nedendi?

2010

Ne Zaman Gelirsin?

Kesip ayrılığın bendi, bereni,
Başına, gözüme hasret elenir.
Bana gelişinden müjde verenİ
Kucum da, sarılım; diyor gelirsin,
Ne zaman gelirsin?

Nerde sen, ne zaman, vaktasen hala?
Sedan gökten gelir, haktasan hala?
Sanırsam o uçak; tahtasın hala?
Ben kanat mı takım, uçum, gelirsin,
Ne zaman gelirsin?

Eğdi kametimi ayrılık yükü,
Nihayet, gelirsin, Allah'a şükür.
Ay geçir, gün geçir, karanlık çökür,
Kapını şimdiden açım, gelirsin,
Ne zaman gelirsin?

Uçar şad haberler üstüme daha,
Eriyer buzlaklar istime daha.
Bahtımdan şans, şöhret istemem daha,
Şöhretim, başımın tacı, gelirsin!
He zaman gelirsin?

Yoktur gelişinin zamanı, vakti,
Bil ki, gelişine uyanır bahtım.
Yeter ki, boylandım, yeter ki, baktım,
Durum yollarına koşum, gelirsin!
Ne zaman gelirsin?

2005

Sen Bu Oyunda

Sen benim deyilsin, inandım.
Dertim derin deyil, gamin deyildir.
Kirıldı kolum, kanatım,
Şimdi şu gökler de benim deyildir.

Kopamıyorum ki, gam yakasından,
Damla, damla olup derde çökürüm.
Ömrüme biçilen kan pahasından,
Hissime, duyguma perde çekirim.

Yok, beni aldatmaz bir gülüş daha,
Feryadım ahımdan ucalar benim.
Yüzümden, gözümden döküler daha,
Kalbime yüklenen acılar benim.

Bir ayrı dünyadan çıkip gelmiştim,
Geldim, hayatını bezeyim belki.
Bilmirem, sende ne görüp gelmiştim,
Ben de, sevenlere benzeyim belki.

Yanlışlık, aldanış... Bu da bir oyun,
Daha çekilirim, eh, geçmiş ola!
Daha hakikati bir yana koyup,
Masala uymağım gecikmiş olar.

Kimi aldatmisan, kimi atmışan,
Senin kendi işin; neyime gerek?!
Bir onu bilirim, nelerse yaptın,
Seni bu oyunda kayıp etti yürek.

A Kızlar

*Zakatala'nın kırmızıgül
yetiştiren kızlarına³⁶*

Sizi gilden, gülü sizden seçmeyen
Sözlü gönüm ize düşüp, a kızlar.
Yurdumuzu nice yere bölmüşüz, -
Çiçek payı size düşüp, a kızlar.

Bu toprağın nağmesi gül, sözü gül,
Gül besleyen gelini gül, kızı gül.
Leçeyinde şeh saxlayıp kızılgül
Etürlenmek bize düşüp, a kızlar.

Kürlük etse, bura cala oğlani,
Güle kala, oda kala oğlani.
Kızılgüle önyan alan oğlanın
Kalbi burda köce düşüb, a kızlar.

Siz incesiz, çiçek inci, söz inci,
Ara indi, topla indi, döz indi.
Setirlenip Firuze'nin sevinci,
Dağa düşüp, düzeye düşüp, a kızlar.

1977

³⁶ Zakatala İlçemerkəzi. Kırmızıgül tarfları var.

Güle, Güle

Bu da bir yaşamdı, sert yüzü, sende,
Bu da bir gecedi, gündüzü, sende,
Geçtiyin sokaktı, geç; düzü sende,
Neden çekinirsin? Geç güle, güle.

Çekildi elçatmaz göyün bu bahta,
Düşmedi eşiyin, evin bu bahta,
Sınma, sitemetme, sevin bu bahta,
Geldise ömrüne gec, güle, güle.

Alış, doğmasına, yadına bakma,
Yaşa, ünvanına, adına bakma.
Sevda şerbetdirse, tadına bakma,
Verilir, yudumla, iç güle, güle.

Nedir taleyinde bu ağ, bu kara?!
Paran bütövleşmez, bütövün para.
Seni azaplara, iztiraplarla,
Ekeni ömründen biç güle-güle.

Canından artık mı can qoyduğun kes?!
Kimse arşınızı sen kadar ölçmez.
Ya kopar kalbinden, ya koparma, düz,
Sonuça birini seç güle, güle.

Bu da bir yaşamdı, sert yüzü, sende,
Bu da bir gecedi, gündüzü, sende,
Geçtiyin sokaktı, düzü sende,
Neden çekinirsin? Geç güle, güle.

2009

Xüs Gönülden

Yolunuza beyaz hali serdi mı?
Elbisiniz ağ çiçekmi, zerdi mi?
Doğru söyle; hoşunuza geldi mi?
Ayaz size kartopasın atanda?!

Vay dedem, vay, ne yüklenip ağaclar!
Bükülpler; beleklenip ağaclar.
Kımidamır; çeleklenip ağaclar,
El, kol açar bir de kıştan çıkışda.

Buzlay olup o sokaklar, o damlar,
Suduk³⁷ sanıp sırsızıń tatan var.
Ezilmeyin, acımayın, adamlar,
Çizmenizin altı sizi yıkanda.

Kar altında; tarlaları, bağları,
Get, gelişin yolu, izi bağlanıp.
Mal, davarı ahırlarda saklanıp,
Yem hevesi gevşek olup çokunda.

Tekerlerin zencirinde kiş donup,
Ağaca bak, dallarında kuş donup.
Okullarda ders dayanıp, iş donup,
Biz donuruz, kiş bize sert bakanda.

Bu sertliye ağlayan var, gülen var,
Baht ardinca kiş gedip, yaz gelen var.
Sabır eleyin, çıkışına halen var,
Kış güzünden yaz bakar bu yakında.

2010

³⁷ Sütten üretilen yeyecek

ŞİİR

Tüm hıçkırıkları dağlarda
Tüm dikenlerin derinliklerinde
Tüm düşler, karanlıkların içlerinde
Tüm korkuların içlerinde

Huzurları rüyalarla dağlarda
Zehirleri rüyalarla dağlarda
Gülümserileri rüyalarla dağlarda
Aşkımları rüyalarla dağlarda

Bir yarımcık şiirim ola,
Dönüm, gelem üstüne.
Söz benim üstilime koşa,
Ben koşam kalem üstüne.

Susmaktan yorulup koşam,
İş, gücten derilip koşam,
Ölüyem, dirilip koşam,
Diriyem, ölem üstüne.

Genine, boluna düşe,
Okucu toruna düşe,
İş, gücüm yoluna düşe;
Döküle alem üstüne.

Bilirem ki, yene kalan,
Belki aya, güne kalan,
Pay, pürüşten bana kalan,
Ömrümü bölem üstüne.

2008

Gecenin alta saklanıp,
Yanır, yanır kar gözleri.
Allah, bu kışın deyesen,
Hiç neyi yok, var gözleri.

Ele soğuk, soğuk yanır,
İçi çölden büyük yanır.
Meydanda kar oyuk⁵⁸ yanır,
Mat, mat bakır şar gözleri.

Dere, tepe aşip gelir,
Kış bizlere şaşır gelir.
Karı görüp hoşa gelir
Ağacların bar gözleri.

2010

⁵⁸ Kar adam

Şiirlerim sizinle
Daha güzel konuşur.
Ben bazen, ara ile,
O düzenli konuşur.

Dizer, yapar, gap eyler,
Çözer, yapar, sap eyler.
Düşünersenki, böyle;
Yeni, yeni konuşur.

Eh, sözden söz büyündür,
İrdeleyir, üyündür...
Benden eşittiyidir,
Koşup, size konuşur.

2012

Sabah gözümü açıp,
Başımdan aşacağam.
Canımı deste yapıp,
İşimden aşacağam.

Ne farkı; cin, ya melek,
Gidenlerim gelecek.
Toplananda el, etek,
Geceden aşacağam.

Bir davete yol salıp,
Bir düğünce pul salıp,
Bir havaya kol salıp⁹⁹.
Yaşımdan aşacağam.

2010

⁹⁹ Filan müzäge kol açtım, dam ettim anlamında

Aslı bilinse; ben de
Sizlerden birinizem.
Bir az boyda küçülüüm,
Yaşında irinizem.

Ne ağılda üstünüm,
Ne kismetten küskünüm.
Bir az mağmin, miskinim,
Ulunuz, pirinizem.

Dert önünde helimdir,
Kalbim bezmir, erinmir.
Elinizi verin bir;
Aciyan yerinizim.

2011

Gendeş Sonra Yaz Gelir

Saklanmaya ne köşe, ne de bucak,
Gelen öyle; köşe, bucak dürtüllür.
Eli tutan balta kapır, ya piçak,
Soğuk karsın; od, ocağa dürtülü.

Çiçek, çiçek dallamıptı çöl, çimen,
Taramakta yal, yamacı killekler.
Yun topası bulut dönür elçime,
Yaz havası hasret olur yürekde.

Ne zamanı firtinanın, bu karın?
Kış yatmış, yaz gelende uyannmış.
Çiçekleri küpelenen baharın,
Yolu üste bir keçilmez çay olmuş.

Sinirimi aşırma ya, kırmızı bak,
İhtiyaç kır, az kicik ol, az geril.
Git, kendini ora, burna vurma, bak,
Napasan; senden sonra yaz gelir.

2008

Bahar Ritimleri

Güneş buluta rehin, tanyeri küskün,
Yağır⁶⁰, yal, yamacın çemeni yağır.
Gökten Yer yüzüne kekotu, yarpız,
Gökten Yer yüzüne semenin⁶¹ yağır.

Hala yumuludur bahar elleri,
Kırlangıç gelmeyip, gagasında su.
Nevruz tepeşinden bağ etri gelir,
Gelir, gözlerinde bahar uykusu.

İnci mi serpilir kar denesinde?!
Menekşe dudağı kaçır torpağım⁶².
Gecikmiş kiş dede her tanesinde
Samırsan, inciler sançır toprağa.

Üşüyor kar alda aldanmış çiçek,
Bu ayazlı gün de boş deyilmiş.
Eynine kar giyip gülén tabiat,
Nisan yalanyımış⁶³, bahar deyilmiş.

...Ele cilvelenip aşığın tebi,
Eli kopmuyır ki, sazin siminden.
Açır boğcasını sonuçta dağlar,
Menekşe döküllür yazın telinden.

Sinesi kabarmış çimenden, çolden,
Çiçek etri gelir, yaz etri gelir.
Daha şairlerin kaleminden de
İnce, letafetli söz etri gelir.

2015

⁶⁰ Nasır

⁶¹ Yeşermiş búğday. Nevruz bayramının simgesi

⁶² Gülönsümek

⁶³ 1 Nisan Dünya Gülfüş Günü: bu tarihte insanlar bir birlerine şaka yapır, doğru gibi yalanlar söyleerek eğlenirler

Uzakda yakın gibiyiz,
Yakına gele bilmiriz.
Yakınlık içimizdedir,
Möhtemelen, biz bilmiriz.

İçimizden dışa gibi,
Bilmemişiz hala kimiz.
Ömrümüzü şele gibi,
Bir yüküz, böle bilmiriz.

Şiriniz yerimiz için,
Aiziz dirimiz için.
Böyle; bir, birimiz için,
Ölürüz, öle bilmiriz.

2016

Bana mektup gelir şiirin adından,
Gelir dağın, düzlin, Yerin adından.
Düyünde damadın, gelin adından,
Benden düğün şiri bekleyen olur.

Bense unutmuşum toyları çoktan,
İçimden bir özlem boylanır çoktan.
Toylarım sesleri, külüleri çoktan
Benden sesin, külüün saklayan olup.

Fark etmez, düğüne vardım, varmadım,
Batısı deyil ki, bala parmağım.
Gökten yıldız derip, ay koparmağın,
Yapmak; düğün kadar söz deyen olur.

Ötürdüm hayatı toysuz, mağarsız,
Gelip, görürerem bir yor, çağırsaz.
Benim efsanesiz, benim masalsız
Taleym ömrümü bezeyen olup.

2013

Gelir

Zamanla fikrimde bükülü kalan,
İşim, çalışmam dek tökülü kalan,
Yazmasam, ne odu, ne külli kalan,
Sözlerim; gönlümü almağa gelir.

Gelir, gelişinde bednazar yoktu,
Düzüp, yaptığımda endaze yoktu,
Beni öldüre ha, bir ceza yoktu,
Osa kurtarıcım olmağa gelir.

Gönlümde yoğrular, beynimden sızır,
Boymdan, içimden, dışımdan sızır,
Oynam; fendimden, felimden sızır,
Beni yorup, elden salmağa gelir.

Bir görün ne yaman özlem yeyir o.
Çekine, utana kapı döyür o.
Bilmir mi sahipdir, konak deyil o,
Ömürlük şiirimde kalmağa gelir?!

Sevgi,
yüzüme çekilen
Ay ışığı,
bahtıma yazılan
rengin
ağıdır.

Sevgi,
duyguların
İlahı;
lakin
Allah'tan
aşağıdır.

Sevgi,
gençliğimin,
ahilliğimin,
yaşlılığının
böylesmek
istemeyen
şımarık çocuğudur.

Ruh
ölmezdirse,
Cehennemi
Cennetinden
dadı Dünya
ruhun
sevgi çağıdır.

2009

Sakit geceler
denizin uğultusundan
üz çevirmiş
martı sesidir;
sahil taşlarının
gağasında
gözleri
mahmur deryasında
fizer.

2009

Abır; babam, kardeşim,
Abır annem, bacımdır.
Durup başımın üstे,
Beni gözden kaçırır.

Konuştum; boynum kopar,
Sustum; alemi yıkar,
Sanki ağzımı kapar;
Kol, kanatım açılmır.

Arkasınca göz kalan,
Bana böyle; az kalan,
Annemden miras kalan
Şirinimdi, acımdı⁶⁴.

2010

⁶⁴ Tatlım, tuzlum

Sakit geceler
denizin uğultusundan
üz çevirmiş
martı sesidir;
sahil taşlarının
gağasında
gözleri
mahmur deryasında
füzer.

2009

Abır; babam, kardeşim,
Abır annem, bacımdır.
Durup başımın tıste,
Beni gözden kaçırır.

Konuştum; boynum kopar,
Sustum; alemi yıkar.
Sanki ağızımı kapar;
Kol, kanatım açılmır.

Arkasınca göz kalan,
Bana böyle; az kalan,
Annemden miras kalan
Şirinimdi, acımdı⁶⁴.

2010

⁶⁴ Tathüm, huzlum

Firuzelar Bizi

Her şey yavaş, yavaş geçip giticek,
Ayların, yılların geceli giticek.
Biri geleceksse, üçlü giticek,
Dünya öz başına döndürür bizi.

Bir elinde olsa, birinde suyu,
Dünya baştan beri hakkın dostudu.
Beşikten, mezara bir yol istediler,
Tutup öz hoşuna döndürür bizi.

Kimi; şer yolunda, şeytan izinde,
Kimi; namazında, eli dizinde.
Müminî, kafiri birde gözünde,
Ele boş, boşuna döndürür bizi.

Beşer akındadı, cihan akında,
Dünya; yaramıştan aynı akında.
Biz de yol isteyiz, zaman akında,
Geçip dışine, döndürür bizi.

Adalet öz yerin gelip bulacak,
Sedleri, bentleri delip tutacak.
Yaradan'ım elimizden tutacak,
Yatmışık döşünne, döndürür bizi.

2007

Bahçeye kırıldım da,
Söz yükünde iri kaldım.
Ölenlerle ölüp gittim,
Kalanlarla diri kaldım.

Düşüm üzü beri geldim,
Dert dolu yılları geldim.
Ne bir misra öne geçtim,
Ne bir dizi geri kaldım.

Ömre ölçü, biçi sözdü,
Dişi sözdü, içi sözdü.
Bana düşen iki sözdü,
Birin dedim, biri kaldı.

Şehir Sokakları

Sehir sokakları; sakin, kimsesiz,
Kapılar kapalı; adım sesine.
Ayrımlar sükutta, köşeler sessiz,
Kuşlar yanıt vermez insan sesine.

Gözünden geceni siler bir kapı,
Irkiler, rüyadan uyanar sokak,
Çıkar ev sığlığı omuzlarında,
Bir kadın acele eder de öter.

Ele bu kişiye bend imiş gibi,
Rüyadan uyanar kuş yavruları.
Kediler gerner, geç kalmış gibi,
Koşarlar, koklarlar boş yuvaları.

Rüyadan uyanan adımlar geçer,
Acele, acele sürüner sesler.
Acele, acele insanlar geçer,
Döner sokaklarda sürtfüye sesler.

Bazar açanı kim, dert açanı kim,
Düşer kismetinin ardından here.
Astı yeriyeni, çok koşanı kim,
Koşar bir taleyi adına here.

Sabah sokakları işe teleser,
Dönerler evlere gece növbesi.
Tikanar, usanar sokak teleser,
Erzak sırasını unutaların⁶⁵,
Şimdi de başlanar sokak növbesi.

2008.

⁶⁵ Sovyet döneminde erzak yalnız devlete bağlı alıcı yerli mağazalardan satılığından alıcılar arasında uzun ızalar oluşurdu.

Eleyini narin ele,
Yüzün elekden geçecek.
Hereye koşsanda, yaşam,
Bizim elekden keşecek.

El getirip, hayır kalmış,
Hayır, şere⁶⁶ meylin kalmış.
Korkma, canım, eyrin qalıp,
Düzün elekden geçecek.

Fazla berke, boş salma,
Sağı, solu işe salma.
Çiyse, dile-dişe salma,
Sözün elekden gececek⁶⁷.

-2008

¹⁰⁰ Düşün ve cenaze toplantılarına hizmet, per meclisi devşirir

⁴⁷ Çıy siz konuşmak, manası olmayan, ötesel üzerinde kumlan siz konuşmak

Gedim

Allah'ım, nolursun, ben bu günlerin
Hankı suratmı ötürüm gedim?!
Ömürle açtığım bu yoldan belki,
İzimi, sözümü itirim gedim.

Ta içim ısnımrı bu gündüzlere,
Bozaran yüzlere, dönük yüzlere.
Ayetel-Kürsü nü belki yüz kere
Okuyup, besere üfürüm, gedim.

Daha yorulmuşum, daha bezmişim,
Bu yolda köleden, şaha bezmişim.
Dünyaca naleye, aha bezmişim,
Koşum dere, doruk, uçurum, gedim.

Sabırı eli boştur baht itkisinde,
Gelişi olmayan vakıt itkisinde.
Belki bu zamansız hakk itkisinde
Vakiti bir türlü geçiririm gedim.

Nasılda sevmişem bu dar dünyam?
İtine, kurtuna bazar dünyam.
Allah'ım, Rehman'san kurtar dünyam,
Sevgisin kalbime köçürüm gedim.

Dünya Büyüktür

Düşünceli gezip, gamlı gezirsin,
Omuzundan at sen, mühnet yükünü.
Bir yüce amaca ulaşmak için,
Duyasan dünyanın büyülüyüünü.

Bak, hiç yeri yoktur, şimdi sitemin,
Susursun, önlümde dilin gödektir.
Bu gamı, kaderi gül, çiçek bilip,
Ömür bahçemizde sen kendin ektin.

Şimdi umudunu incele, ara,
Şimdi gazabını çek hasretinden.
Götür taleyini çal sarp dağlara,
Sitem et, kız, kudur, kılıs kıismetinden.

Ara ihtimalı, el yordamınla,
Geçti... O günlerin amaçı belli.
Sürükle yeniden aşk savaşına,
Ahdim göksüne çarp iki elli.

Andından uzağa getmez düşüncen,
Bahtının nerede batmış gemisi.
Bu kadar arkadaş, dostlar içinde,
Sen ele tenhasın, ele gamlısin.

Kır, dök fikirlerin dört duvarını,
Şimdi varlığın da dünyaya yükürt.
Sarıl genişliyin duyğularına,
Sarıl, görecksin dünya büyültür.

Anne

Anne dert ağacıdır
Anneni atmai bala!
Tatlıdır ya acıdır,
Ne bükme, açma, bala.

Anne antdi besere,
Anne addi besere,
Başına gelenlere
Anneni katma, bala.

Annesiz dardı dünya,
Sensiz de vardi dünya,
Olsun; pazardı dünya,
Anneni satma, bala.

Yoruldum, vallahi billah,
Canım içinde kıvrılır.
Koşturmaktan, yürümekten,
Yollar ömrümde kıvrılır.

Tattım ömrün sertliyini,
Saklamırmış pertliyimi,
İçimdeki dert düğümü,
Yılan biçiminde kıvrılır.

Kimdir yarası kalbimde,
Gelsin, arasıń kalbimde.
Günün siyahı kalbimde,
Ağı saçında kıvrılır.

2006

Firuze Memmedli 1960'lı yıllarda Azerbaycan şiirinin ugurlu imzalarından hesap olunur. Şairin 30'dan fazla şiir kitabı ve romanı basılmış, şiirleri Rus, Ukrayna, Polonya, Kore, İngiliz, Özbek, Gürcü ve Fars dillerine çevrilmiştir. Kendisi ise Rus, Fars ve Özbekçeden tercümeler yapmaktadır.

İlk kitabı 1970. Yılıda „Bilur Damla“ ismi ile basılan Firuze Memmedli'nin bu günlerde „Söz Masalı“ adlı yeni şiir kitabı okurlarını sevindirmiştir.

Ödülleri:

Elişir Nevai. 1992 Türkiye Uluslararası Resul Rza Edebiyat Ödülü. 2017.

Azerbaycan

Altın Kelime Ödülü. 2017. Azerbaycan 2017 yılında Firuze Memmedli Azerbaycan Cumhur Başkanı İlham Aliyev'in Fermanı ile Terakki Medali verilip.

Firuze Memmedova Azerbaycan Yazarlar Birliği üyesi,

Azerbaycan Devlet Yazarlar Birliği Sendika Başkanıdır

